

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOW:
- TÜRKMENISTAN UZAK MÖHLETLEÝIN GELJEGI NAZARA ALYP,
MİLLETLER BİLELEŞİĞİ BİLEN NETİJELİ GATNAŞYKLARY MUNDAN
BEYLÄK-DE ÖSDÜRMÄGE GYZYKLANMA BİLDİRÝÄR.

ZAMAN

INTERNATIONAL MEDIA
TÜRKMENISTAN

4-nji awgust, 2023. Belgisi 31/1545

TÜRKMENISTAN — PARAHATÇYLYGYŇ WE YNANYSMAGYŇ WATANY

Hazırkı döwruň möhüm meselelerini çözmeäge bileylikde we işeň gatnaşmak, Yer yüzünde parahatçylygы, durnuklylygы pugtalandyrmak, sebit hem-de ählumum derejede netijeli hizmatdaşlygы ösdürmek maksady bilen, oňyn halkara dialoga hemmetaraplaysın yardımam bermek Türkmenistanyň daşary syasya işiniň, şeýle-de diplomatıyasynyň strategik ugry bolup durýar. Hörmäti Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň nygtasy ýaly, Türkmenistan hoşniyetli goşsuculyga, özara hormat goýmaga, deňihukuklyyla we dünyanıň ahlı döwletleri bilen özara bähbtii hizmatdaşlygы esaslanýan Bitaraplyk syasyasyny dowam eder. Döwletimizň Bitaraplyk hukuk ýagdaýyndan gelip çykýan esasy ýörelgeler, ýagný ählumum parahatçylygы we howpsuzlygы pugtalandyrylmagy, hoşniyetili erk-islege esaslanýan dost-doganlyk gatnaşyklarynyň giňeldilmegi, dünyade durnukly osüşün üpjün edilmegi mundan beyläk-de Garaşsyz türkmen döwletiniň daşary syasyasynyň ileri tutulýan ugurlary bolar.

Türkmenistan abraýy halkara, sebit we döwletara hizmatdaşlyk mehanizmlerine işeň gatnaşmak bileylikde, parahatçylyk hem-de ynanyşmak medeniyyetiniň pugtalandyrylmagy uly goşant goşyar, deňeçer we jebisleşdiriji halkara gür tertibiniň yzygiderli durmuşa geçirilmegine yardım berýar. Sunuň bilen baglylykda, Türkmenistanyň Birleşen Milletler Guramasy bilen maksada okşunly we uzak mohletteň hizmatdaşlygы ýurdumuzyn daşary syasyasatyň strategik ugry esasynda üpjün edilýär.

Türkmen döwleti parahatçylygы, ahli taraplarlyň bähbtilleriniň deňarşamlylgynyň üpjün etmäge görkemdirilen ählumumy he-reketleriň ulgarnamy goray saklamak babatda BMG-niň utgaşdryryjy ornum pugtalandyrmak boyunça dünyä jemgyetçiliğinin tagallalarynyň tarapdary bolup çykýs edýär. Türkmenistan Durnukly osüş makslaryny durmuşa geçirmek meselelerinde kessitleyji binýat hökmünde guramanyň möhüm ornunu ykrar edýär.

Halkara syasyasatyň häzirki ýagdaýy we möhümlikleri döwruň möhüm meselelerini hem-de wehimlerini çözmeke dünýanıň ahli döwletleriniň utgaşylyk, ulgamlıýan hizmatdaşlygynyň netijelidigiň ençeme gezezk görkezi. Sofiň ýyllaryň dünyä we sebit derejesindäki wakalary parahatçylygы gorap saklamagyň, howpsuzlygы, durnuklylygы pugtalandyrmagyň halkara gür tertibiniň möhüm ugurlary bolmagynda galjakdygyny aşdyň görkezýär. Türkmenistan dünyä jem-

gyetçiliğiniň jogapkärlä gatnaşyjysy bolmak bilen, halkara derejede ykrar edilen hemisilik Bitaraplyk hukuk ýagdayna gışarnıksyz eyerip, baş maksada ýetmäge — howpsuzlygыň bitewligi we bölümmezligi ýörelgesi esasynda ählumumy ulgamyň dörtemäge çalysýar. Sunuň bilen baglylykda, Türkmenistanyň önde durýan maksatlar hem-de wezipeler, onuň ileri tutýan daşary syasya we daşary ykdysady ugurlary, dörlü meselelerini çözmeäge deňeçer çemeleşmesi dünyä osusınıň prosesleri bilen sazlaşylyk utgasýar. Döwlet syasyasatyň yzygideriliği, ýurduň içeri we daşary syasyasatyň strategik wezipeleriniň umumylygy, özara baglansygy, halkara durmuşy ahli wajip ugurlarynyň milli bähbtir bilen sazlaşygy türkmen döwletiniň ählumumy syasya-diplomatik giňişlikdäki işlere işeň gatnaşmaga görkemdirilen daşary syasyasatyň netijeliligiń kesiştegen ýörelgeleri we halkara hukugryň umumy ykrar edilen kadalary esasynda, ählumumy osüşün

ynanyşmak, duşunişmek, deňihukuklylyk ýagdaýyň pugtalandyrylmagyna, ähli döwletlerini, halklaryň bähbtilleriniň deňerçiliğiniň üpjün edilmegine yardım berýan ählumumy proseslerini doly hukukly gatnaşyjysy hökmünde özünü ýokary derejesini saklamaga mumkinlik berýar.

Dap bolşy ýaly, Türkmenistan BMG-niň Baş Assambleýasynyň nobatdaky 78-nji sessiýasynyň açylmagyryň öňüsýrasında önde durýan döwür üçin ileri tutýan garaýyşlatryny işlap taýýarladý. Türkmenistanyň taze başlangıçlary ýurduň öz üstüne alan halkara borçnamalaryny durmuşa geçirmegini işeň dowam etdirmek bilen, syasya-diplomatik, energetika, ekologiya we ynsanperwer häsiyetli meseleleri öz içine alýan ählumumy osüşün binyatlaýýan ugurlary boyunça netijeli dialog mundan beyläk-de çuňlaşymaga görkemdirilen maksatnamalaryna işlap taýýarla-magyň, okuň aň-bilm işlerini güýclendirmegiň, medeniyyetlerin arasynda dialog pugtalandyrmagyň zerurdygyny nygtaytar. Sunuň bilen baglylykda, türkmen tarapy BMG-niň Terrorçyliga garşy görsemek müdrigili bilen BMG-niň Merkezi Azıya üçin öňüni alys diplomatıasy boyunça sebit merkeziniň binaydynda Merkezi Azıya üçin terrorçyliga garşy görsemek maksatnamasyny doretmek babatda işleri dowam etdier.

Merkezi Azıýada durnuklylygы üpjün etmek we pugtalandyrmak nukdaynazarýydan, Ogwanystanda parahatçylygы hem-de laşalagygazanmaga yardım etmek, şol sanda goşy ýurda ykdysady we ynsanperwerlik kömegini bermek halkara gür tertibiniň möhüm meseleleriniň biri bolup durýar.

Parahatçylygы, howpsuzlygы we durnukly osüşün bahbidine Bitaraplygы dostlary toparynyň çäklerindäki koptaraplaysın hizmatdaşlygы mundan beyläk-de berkitmek maksady bilen, 2023-nji ýylyň dekabrynda Aşgabatda Bitaraplygы dostlary toparynyň ýokary derejedäki nobatdaky duşusygyny geçirmeç, şeýle hem 2024-nji ýylyň dekabrynda Aşgabatda Bitaraplygы dostlary toparynyň halkara maslahatyny guramak tekip ediler. Sunuň bilen baglylykda, Türkmenistan Aşgabat saherinde bitaraplyk we onuň bilen baglansylyk meseleler boyunça uly barlgalary hem-de işleri geçirmeç üçin netijeli meydanza boljak Bitaraplygы we howpsuzlyk institutyny doretmek mömkinligini alyp maslahatlaşmagy tekip edýär.

Halkara we sebit derejesinde durnukly osüşün pugtalandyrmak bilen baglylykda, Türkmenistan BMG-niň Ykdysady we durnukly osüş makslaryny doretmek bileylikde, Durnukly osüş makslaryny departamenti bilen bileylikde, Durnukly osüş makslaryny maliye-ýkdysady institutlary tagallalaryny ýakynlaşdymaga we utgaşdymaga görkemdirilen maksatnamalaryna işlap taýýarla-magyň, şol sanda terrorçyliga garşy görsemek müdrigili bilen BMG-niň Merkezi Azıya üçin öňüni alys diplomatıasy boyunça sebit merkeziniň binaydynda Merkezi Azıya üçin terrorçyliga garşy görsemek maksatnamasyny doretmek babatda işleri dowam etdier.

Malim bolşy ýaly, Türkmenistan kop ýylaryny dowamında BMG we onuň töriteleşdirilen agentlikleri hem-de institutlary bilen hizmatdaşlygыň çäklerinde möhüm başlangıçlaryň birnaçesini öne sündür. Bu gün Türkmenistan BMG-niň Tertipnamasynyň ýörelgeleri we halkara hukugryň umumy ykrar edilen kadalary esasynda, ählumumy osüşün

möhüm ýagdaýlarynydýr meýillerini nazara almak bilen, Ählumumy howpsuzlyk strategiyasyny işlap taýýarlamak mömkinçiliginizi ara alyp maslahatlaşmagá görsemegi tekip edýär. Bu strategiya gapma-garsyllyklaryň öňüni almagyň we aradan aýyrmagyň guraly hökmünde öňüni alys diplomatıyasynyň ulanylmaýagy; jedelleri we gapma-garsyllyklary parahatçylyk, syasya-diplomatik ýollar arkaly çözmeç üçin bitaraplygы mömkinçilikerinden peýdalanymagy, şeýle hem BMG-niň Baş Assambleýasynyň 2021-nji ýyly «Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýyly» hem-de 2023-nji ýyly «Parahatçylygыn kepli hökmünde dialogyň halkara ýyly» diýip ygylan etmek baradakçı çözgüteri esasynda ynanyşlyk dialog medeniyyetiniň dikelde megli ýaly ugurlary özünde jemlemelidir.

«Merkezi Azıya — BMG» görnüşündäki inklýuzi, doly derejeli we ulgamaýyn parahatçylyk bilen baglylykda, Türkmenistan guramanyň howandarlygynda Merkezi Azıýada hem-de onuň biley goşy zolaklarda howpsuzlyk boýunça maslahatly doretmek başlangıçy bilen cykys edýär. Sebitde dur-nukly, gapma-garsyllyksız osusı upjün etmekde Merkezi Azıýa ýurtlaryny we dünyä jemgyetçiliğiniň, halkara guramalaryň, maliye-ýkdysady institutlary tagallalaryny ýakynlaşdymaga we utgaşdymaga görkemdirilen maksatnamalaryna işlap taýýarla-magyň, şol sanda terrorçyliga garşy görsemegiň, medeniyyetlerin arasynda dialog pugtalandyrmagyň zerurdygyny nygtaytar. Sunuň bilen baglylykda, türkmen tarapy BMG-niň Terrorçyliga garşy görsemek müdrigili bilen BMG-niň Merkezi Azıya üçin öňüni alys diplomatıasy boyunça sebit merkeziniň binaydynda Merkezi Azıya üçin terrorçyliga garşy görsemek maksatnamasyny doretmek babatda işleri dowam etdier.

Merkezi Azıýada durnuklylygы üpjün etmek we pugtalandyrmak nukdaynazarýydan, Ogwanystanda parahatçylygы hem-de laşalagygazanmaga yardım etmek, şol sanda terrorçyliga garşy görsemek müdrigili bilen BMG-niň Merkezi Azıya üçin öňüni alys diplomatıasy boyunça sebit merkeziniň binaydynda Merkezi Azıya üçin terrorçyliga garşy görsemek maksatnamasyny doretmek babatda işleri dowam etdier.

Merkezi Azıýada durnuklylygы üpjün etmek we pugtalandyrmak nukdaynazarýydan, Ogwanystanda parahatçylygы hem-de laşalagygazanmaga yardım etmek, şol sanda terrorçyliga garşy görsemek müdrigili bilen BMG-niň Merkezi Azıya üçin öňüni alys diplomatıasy boyunça sebit merkeziniň binaydynda Merkezi Azıya üçin terrorçyliga garşy görsemek maksatnamasyny doretmek babatda işleri dowam etdier.

Giriş synaglaryna badalga berildi

2-nji awgustda ýurdumuzyn ýokary okuň mekdeplerinde giriş synaglary başlandy. Synaglar 28-nji awgusta čenli dowaş eder.

14-nji iýilda geçirilen Ministerler Kabinetiniň giňşleýin mejlisinde hormatly Prezidentimiz Buğruga gol çekdi. Resminama laýgylıkda, 2023-nji ýilda Türkmenistanyň ýokary okuň mekdeplerine velâyatlar we Aşgabat şäheri boýunça okuň kabul etmegiň mejilisini, 2023-nji ýilda Türkmenistanyň orta hünär okuň mekdeplerine okuň kabul etmegiň mejilisini tassyklantyldy.

Türkmenistanyň ýokary we orta hünär okuň mekdeplerine okuň kabul etmegiň mejilisini 2023-nji ýylyň 17-nji iýüly - 28-nji awgusty

aralygunda guramak hem-de okuwa kabul etmek boýunça giriş synaglaryny ýokary we orta hünär okuň mekdeplerine okuň kabul etmegiň mejilisini 2023-nji ýylyň 17-nji iýüly - 28-nji awgusty

Sü ýyl bagtyýar ýaşlarıň müňbercisi ýokary we orta hünär okuň mekdeplerine okuň kabul etmek boýunça giriş synaglaryna gatnaşmaga mömkinçilik gazandy. Synaglar Türkmenistanyň orta mekdepleriniň okuň maksatnamalary esasynda alnp barlyp, degişli döbüneñ geçirilen derslerden başşa beýleki okuň dersleri boýunça synaglar döwlet dilinde alnp barlyp. 2023-2024-nji okuň ýyly üçin ýokary okuň mekdepleriniň 10-synda taze hünärlerin 35-si girzildi. Olar bakalawr, hünärmen hemde magistr maksatnamalary esasynda taýýarlık ugurlaryny we hünärlerï öz içine alýar. ■2

Mekdep bazarlary işläp başladı

28-nji iýilda satň ulgam arkaly geçirilen Ministerler Kabinetiniň mejlisinde hormatly Prezidentimize mekdep harytarynyň söwdäsiny guram boýunça alnp barlyp işler barada hasabat berildi. Döwlet Baştutanyz my mekdep bazarlarynyň ýerleş-

dirilgen ýerlerini alýylar üçin amatly bolma-lydygyny hem-de olarda harütlarň bolcu-lydygyny üpjün edilmegi ugrunda ähli çäreleri görmegiň zerurdygyny bellär, degişli ýolbaş-cularla anýk tabşuryklary berdi. Avgut aýy-nyň başlamagy bilen ýurdumuzyň dörlü kün-jeklerinde hereket edjän söwä nokattarynda mekdep bazarlary işläp başladı. Bazarlaryň we söwä merkezleriniň ýançdagyň giň meý-dançalarla görme söwä nokattary döredildi.

Ak mekdebiň bosagasýndan ilkňi gezek äle-jek körpeler, taze okuň ýulguna taýýarlık görjan okuwyldaryndar taýüp ýaşlařýjämeneç ýıldan bari däbe öwrülen mekdep bazarlardan gerek-لى okuň esbabalaryny satň alýarlar. Bu ýerlerden okuň esbabalaryny dörlü gomşalar, mekdep lybasalary, sport egiň-eşiklerini satň almak bolýar. Mekdep okuwyldaryndar taýüp ýaşlar üçin netijelerde okuň esbabalaryny arasynda ýerli önlüm öndürilller tarapýyndan taýýartalar. Harytaryň hem köp sanlysyny bardygyny görmek bolýar. Ýurdumuzyň telekeçleri we Türkmenistanyň döwlet neşriýet gullugy tarapýyndan öndürillen önlümler özünü köpdürülü bilen tapawutlanýar. ■2

İň asuda howa menzilleri

Awtoulagly kärenedesine bermek bilen meşgulanýan «StressFreeCarRental» kompaniyası dünjäniiň iň meşhur howa menzilleri barada maglumatlary jemledi. ■4

Bütindünýä garpyz baýramçalygy

İň datly baýka öňümleriniň biri bolan garpyz dünjäde 300 tòwregi gornüsi ösdürilip ýetidirilýär. Ata Watany Günorta Afrika hasaplanýan bu baýka ekin tomus paslynda jana şupa berili öňümleriniň biridir. ■5

Şu gün 2-nji aýlawá badalga berler

Şu gün futbol boýunça Türkmenistanyň 2-nji aýlawána badalga berler. 9 klubň çykýı edýän çempionatında 10-nji tapşyryň çägide 3 duşuşuk geçiriler. ■7

Saud Arabystanyň çempionatı — «Saudi Pro Liga»

Futbol oýunda geçiriliýän ýarışalarla ýahmiyetiniň uly bolşy ýaly, oýuncu alyş-çalşugyň, ýagný futbolý öz dili bilen aýdynlanda, transferlerini orny hem iňňan möhüm orny eýeleýär. ■8

Saz eylese dutar-qyjak

Türkmen halk saz sungatynyň geçen taryhy ólunda dutardyr gyjak áydym-saz sungatynyň bieleşmeginde goşulp, halkmyzy arassa kalpy, ynsanperwer hem-de watançlyk ruhunda terbiyelemekde halk arasında esasy saz gurallary bolup gelipdir. YUNESKO-nyň işleri barada Türkmenistanyň milli toparyny we onuň sekretariatyň «Türkmenistan - YUNESKO: Diýardan ýáýran ýollar» atly sygary bilen dutara degişli «Dutar ýasamak, dutarda saz çalmak hem-de bagşylyk sungaty» ady bilen YUNESKO-nyň Adamzadyň maddi däl medeni mirasynyň sanawyna goşulynaya köp wagt bolanok. Indi bolsa gyjak saz guralymyz bilen dahlyly halkyryk görülýär. Milletini medeni durmuşen bahaly işin durmuşa geçirilmegine taýýarlyk görülýär. Milletini medeni durmuşen bahaly halkara derejede halk bähbitli işler durmuşa ornaşdyryljak bolnanda ony hünärmenler goldap seslenseler, bu iş üçin uly ýardam bolýar.

Gyjak saz guralynyn geçen taryhy ólunda ak yürekten zähmet çekenen, olaryň durmuşan ornaşdyrmak, iki bilen, şol ugurdañ zähmet çekýän hünärmenlerin paýyna düşýär. Şu makalada özlerini manyoly ömürlerini halk bähbitli işleri amala aşyr-maga bagşy eden ussatlarýň bitiren işleri biliñ tanysyrdırmagy makul bildik.

Eýsem, gürüň ediljeç bolunyan ussatlar kimler, olañ gyjakda nähili işleri bitirdiler? Şu makaladaky gürürleriň esasy çeşmesi türkmen saz sungatynnda uly işleri bitiren,

Pürlü SARYÝEW

Bäherden etrabyenyň Bamy obasynda ýaşap geçen meşhur türkmen bagşy Sary bagşy Pürlü oglunyň (1871-1934) maşgalasyna we onuň dogan-garyndashalaryna degisi.

Meşhur Sary bagşyň maşgalasyna gyjak saz sungatynyň düýbüni tutulmagy ussat gyjakçy Hanmämmet Allanur ogluna degisi. Hanmämmet Allanur ogly 1927-nji ýülyň 30-nji noýabrynda häzirki Magtymguly (öñiki Garrygal) etrabynda saz sungatynyň örenenji W.A.Uspenskä duşandıra özünüň 1886-nji ýilda Daşoguz welaýatynyň Boldumsaz etrabyenyň Daşyap obasynda dünýä indigi, kakasy Allanuryň Garadäli gökleñden tâlim alandygy hakdañ maglumaty aýdypdyr.

Hanmämmet Allanur oglunyň gyjakçy hök-

Oraz SARYÝEW

münde Sary başa haýsy ýillardan sazandaryk edip başlandygы barada anyk maglumat yok. Emma onuň 1927-nji ýilda Sary bagşyň gapdalynda sazandaryk edendigi su-but edýän suratlar bar.

Saz sungatymyz bilen bagly maglumat-lary toplamak we olary ýalmy taýdan ów-

renmek teklip edilip W.A.Uspenskä yüzle-nilende, ol birbada razılyk bermeýär. Rus alymy bu işe girişmezinden öñ türkmen halk aýdym-sazlaryny diňläp, gözden geçi-reñinden soňra bu işe girişkejigidini aýdýar. Netjede, 1921-nji ýülyň 5-may aýynyn 8-10-aralýgynda Daşkentde «Gündogaryň owazlary» atly cäre geçiriliپ, oña Türkmenistandan birnäçe bagşy-sazandalar çagyrylyar. Şol medeni çarede Sary bagşy «Hatyryjem», «Görünmez», «Alagayýsly», «Heserli», «Bal-sayat» ýaly aýdymalary aýdanda oña oglu Pürliniň gyjakda sazandaryk edendigi ба-radaky maglumatlar häzir Özbekistanyň Ylymlar Akademiyasyň ýanyndaky Hamza Hekimzada Niýazy adyndaky sungaty örenen institutynyň kitaphanasynyň W.A.Uspenskiniň arhiwinde saklanýar.

Baş bolan şeýle resminamalar P.Saryýew eyjäm 20-21 ýillarda kakasy Sary bagşyň gapdalynda gyjakda sazandaryk eden-digini subut edýär. Sonuň üçin hem geljekte ussat dutarcý we gyjakçy bolup yetisjet Pürlü Saryýew çalmak bilen yaşyngyndan meşgullanan bolmaly diýen pikri öñe sürsek, hakykatdan daş düşdüğümiz bolmaz. Sebäbi kakasyň gapdalynda ýokarda atlary görke-zilen aýdymlara gyjakda sazandaryk etmek üçin gowy taýýarlygyň bolmaly.

Ussat sazanda, mukamçy kompozitor Türkmenistanyň halk artishi Pürlü Saryýew 1900-nji ýilda Bäherden etrabyenyň Bamy obasynda ussat bagşyňň maşgalasyna dünýä inýär. Geljekte ussat gyjakcý we dutarcý, mukamçy kompozitor bolup yetisjet Pürliniň saz sungatyny saýlap almagy tö-tänlik bolmaly däl. Onuň kakasy Sary bagşy Pürlü oglu ussat sazanda we bagşylyk sun-gaty bilen dahlyly iki ussat halypadan - Kel bagşydan (dutardan) we Guwanç molladan (bagşylykdan - Garadäli gókleñiň şägirdi) akitalañsa aradan çagykar.

Türkmenistanda sazçylyk mektebi döre-dilende Pürlü Saryýew, Nobat bagşy kimin türkmen saz sungatynyň ussatlary saz sungatynyň wekillerine tâlim berip başladypyrlar.

P.Saryýew bu işinden daşary Türkmenistanda tâze aýylan turkmen radiosy bilen ýakyn aragatnaşyk saklap, ol ýerde her gün ýáylýma berilýän konsertlere gaňasyp saz çalar eken.

Çepde: dutarda Sary bagşy, gyjakda Pürlü Saryýew,
sagda: dutarda Taçmämmet Suhangulyýew.

1935-1936-nji ýyllarda Moskwa bagşy-sazandalary gramplastinka ýazga geçirilende, şeýle-de 1939-nji ýilda öñi SSSR-ň çäklerinde ýasaýan halkaryň halk saz gura-ly boýunça geçirilen halkara bäsleşigindé P.Saryýew ýerine yetirilijen ussatlyq bilen bayrakly ikinji orna mynasyp bolýar.

1941-nji ýilda Türkmen döwlet Filarmoniya-syacılıp, onuň garamagynda Halk saz guraly-ry orkestri döredilende (bu topara soňra P.Saryýew ady daklypdy) ol ýolbaşy bellényär, şeýle-de şol ýyllarda Türkmenistanda Kompo-zitorlar birlesigi döredilende birnäçe ilhäuser aýdymdyr sazlar döredengi göz öñünde tutu-lyp, ol burama aǵazlyga kabul edilýär.

Atlary türkmen saz sungatynnda hormat bi-len tutulýan Oraz Saryýew, Annageldi Jülgä-yew, Ata Ablyýew, Çaryy Garbanow, Garýagdy Alyýew, Saparguly Isangulyew kimin gyjak-çylaryň döredijilik gerimiňiň giňemeginde Pürlü Saryýewiň uly hyzmatynyň bolandygy barada häzir hem uly hormat bilen ýatlanýar.

Pürlü Saryýewiň gyjakda çalan «Torgaý-guşular», «Bibi», «Yaşylbaş», «Kepderi» ýaly halk sazlyar bilen bilelikde kakasy Sary bagşa niýetläp gyjakda ýerine yetirmek üçin döreden «Bagyşlanýar» atly sazlyarý

Annageldi JÜLGÄÝEW

mehaniki ýazgysy häzir türkmen radiosy-nyň altyn gazasında saklanýar. Birnäçe aýdymdyr sazlyarý awtory, ussat sazanda, mukamçy kompozitor Pürlü Saryýew türkmen saz sungatyny ösdürmekde bitiren hyzmatlary üçin «Türkmenistanyň halk artishi» diýen belent ada mynasyp bolýar. Ol 1971-nji ýülyň fewral aýynda uzaga çeken agyr keselen soňra aradan çagykar.

Ata-babalarymzdan miras galan «Owal akan ýerden akarmış aryk» diýen pähim bar. P.Saryýewiň agtygy Názik Saryýewa häzir Maýa Kulyýewa adyndaky Türkmen milli konserwatoriýasında esasy binadya gyjak ýaly saz guralyndan gáydan skripka saz guralyndan sapak berýär.

Sary bagşyňň maşgalasynýan ýene-de bi-ri - ortaný ogly, manly ömrüni gyjaga bagşy-lan ussat gyjakçy, Türkmenistanyň at gazanan artishi Oraz Saryýew (1916-1988), Türkmenistanyň halk artishi diýen ada mynasyp bolan

Çepde: dutarda Sary bagşy, gyjakda Pürlü Saryýew.

üssat gyjakçylar Çaryy Garbanow we Ata Ablyýew 1930-nji ýyllaryň ikinji ýarymynda häzirki Maýa Kulyýewa adyndaky Türkmen milli konserwatoriýasynyň ýanyndaky D.Öwezow adyndaky ýöröte sazçylyk mektebinde okan ýyllary onuň saz guralyndan bolupdyrlar.

Sary bagşyňň körpe ogly, sazanda Nu-ry Saryýew agasy Pürlüden sapak alandan soňra Moskwa P.I.Caýkowský adyndaky konserwatoriýasynyň ýanyndaky D.Öwezow adyndaky ýöröte sazçylyk mektebinde okan ýyllary onuň saz guralyndan bolupdyrlar.

wagtynyň dolup, Türkmenistana dolan-magyna mümkünçigini bolandygyna gar-a-mazdan, Beýik Watancylyk ursuna meýle-tinci hökmünde gaňasyp ýören wagtynda - 1941-nji ýülyň 7-nji oktyabryndan 1919-2023-ýılda wepat bolýar. Geljegine uly umyt bildirilen Nury Saryýew 13-14 ýaşlaryndan kompozitorlyk hünäri bilen meşgullanyap, gyjak üçin «Pioner» atly eseri döredjäyär.

Moskwa P.I.Caýkowský adyndaky konserwatoriýada Beýik Watancylyk urşun-da wepat bolanlara bagşylypan döredilen ýadygärligiň ýüzünde biziň ildeşimiz Nury Saryýewiň hem ady bar. Şeýle-de, Anew şä-herindäki Çagalalar sungat mekdebi Nury Saryýewiň adyńa goteryär.

Ussat gyjakçy, bîrnâce saz eserleriniň awtory, bellı dirizör, Türkmenistanyň halk artisi, Magtymguly adyndaky döwlet bayragyný eyesi Annageldi Jülgäýew (1929-2018) hem meşhur Sary bagşyňny agtygydyr.

Türkmen saz sungatynň görnükli wekil-leriniň biri olan A.Jülgäýew türkmen hal-kynda giňden tanalýar. Ol Halk saz gural-ly orkestrinde 60 tòworegi saz sungatynň

TÜRKMENİSTANYŇ PRESIDENTINIŇ
TÜRKMEÑ ALTYN ASYRY»
ATLY BAŞLEŞİGİNE

maşgalasında dünýä inýär.

B.Gutlymyradow 1961-1965-nji ýyllarda häzirki Maýa Kulyýewa adyndaky Türkmen milli konserwatoriýasynyň ýanyndaky D.Öwezow adyndaky ýöröte sazçylyk mektebinin Halk saz gurally bölmimde dutar saz guralyndan ha-daplygulugy. Allaberdiýewden tâlim alýar.

Ol 1965-nji ýylla häzirki Maýa Kulyýewa adyndaky Türkmen milli konserwatoriýasynyň ýanyndaky D.Öwezow adyndaky ýöröte sazçylyk mektebinin A.Jülgäýewdenden soňra Türkmen döwlet Filarmoniýasyndaky Pürlü Saryýewiň adyńa goteryän Türkmen döwlet halk saz gurally orkestrine işe iberilýär.

Sol ýerde hem onuň döredijiligine gyjak saz guraly için ornaşyp başlýar. Sol gün-lerin birinde orkestrin baş dirizör, Türkmenistanyň sungatda at gazanan işgäri, kompozitor Gurbani Kulyýew oňa:

- Häzir orkestrde gyjakçy azlyk edýär.

Siziň maşgalalýza degişli adamları hem-nesi gyjaga ezber adamlar. Diýmek, senem gyjakdan habarlyk bolmaly. Şonuň üçin şu günden başlaşp senem hökmen gyjak bilen meşgullanyap başla - diýip-de, ony gyjak-çylaryň toparyna geçiripdir.

Şeýlelikde, B.Gutlymyradowý durmu-syna gyjak saz guraly ornaşypdyr. Iki hünärdiň hem ezberlik bilen baş çýkarýan-dy üçin B.Gutlymyradow 1968-nji ýylla D.Öwezow adyndaky ýöröte sazçylyk mek-debine işe çagyrypdyrlar.

Begmyrat GUTLYMYRADOW

B.Gutlymyradow esasy işiniň daşyndan häzirki Magtymguly adyndaky Türkmen döwlet universitetiniň taryh fakultetini hem-de Türkmen döwlet mugallymçılık sunat institutyň gayybana bölmimini hem tamamlay-dır. Onuň ýetisidirem gyjakçy sağırtırılenden türkmen saz sungatynnda gyjak saz guraly babatýnda kerwenin basny keşip ýörenlerini biri, Türkmenistanyň halk artishi Muhammedurdy Muhammetnyýazow häzir Maýa Kulyýewa adyndaky Türkmen milli konserwatoriýasında talyplara gyjak saz guralyndan tâlim berýär. Şeýle-de, ýene bir şägirdi, Türkmenistanyň at gazanan medeniyet işgäri Gurbان-durdy Rahimow D.Öwezow adyndaky ýöröte sazçylyk mektebinde indi birnäçe ýyllardan berilýän suratlar yazaň.

Türkmenistanyň halk artishi B.Gutlymyradowý uly oly ogly Baýmyrat hem (o-da Sary bagşyňň doganynyň ady) öz köklerini gyjaga meniň özüne saz guralyndan alyp gaydýan wiolen-çel saz guralyndan saz calmakda halypa mu-gallymlaryň biri. Ikinji oly Türkmenistanyň sungatda at gazanan işgäri Toýýarat Gutly-myradow bolsa, ussat skripkacy we dirizör.

Türkmen saz sungatynň görnükli wekilí Begmyrat Gutlymyradow 1996-nji ýylla «Watana bolan söýgüsi üçin», 1999-nji ýylla «Gayratba medallary bilen sylaglandy», 2009-nji ýylla bolsa «Türkmenistanyň halk artisti» diýen belent ada mynasyp boldy.

Türkmen saz sungatynň görnükli wekilí Begmyrat Gutlymyradow 1996-nji ýylla «Watana bolan söýgüsi üçin», 1999-nji ýylla «Gayratba medallary bilen sylaglandy», 2009-nji ýylla bolsa «Türkmenistanyň halk artisti» diýen belent ada mynasyp boldy.

Görüşüm ýaly, haýsy döwredigine ga-ramazdan gyjak saz guralynyi halkmyzyň arasynda watansöýülligi wagyz etmekde we onda ýerine yetirilýän aýdym-sazlaryň halkmyzy beýik işlere ruhlandyrmakda belli bahasy ýokdur.

Çaryýar JUMAÝEW, sungaty öweniň ýylmalarynyň doktoru.

DÜNYÄ HABARLARY

gysga setirlerde

► **Hytaýň DIM-niň taze ýolbaşçysy.** Hytaýň daşary işler ministri wezipesine ýene-de Hytaýň Kommunistik parti-ýasynyň Merkezi komiteteninň daşary gatnaşuklar komissiyasynyň diwanynyň başlığı, Syýasý býúronyň aqzasy Wan I bellendi. Ol Sin Ganyň ýerine geldi. Degişli karara Hytaýň Başlığı Si Szinpin gol çekdi.

► **Iň gymmat brend bolar.** «Twitter»-iň baş direktory Elon Mask, «X» diňip adnyň üýtgeden jemgyüçtiklilik torunu dünjänin iň gymmat brendine örürmegi mejilesidir. «Twitter» sosial ulgamy özüniň logotipini täzeledi - saýtdaky gök gusuň ýerine indi «X» harpuny görüp bolýar. Mask logotipiň üstünde ýene-de işlengekdigi belledi.

► **«Samsung»-yň taze televizory.** «Samsung» kompaniyası Koreýada bahasy 130 million wona deň bolan 89 dýuýmlyk televizory satuwa çýkarjakdygyny mälim etdi. Bu televizor innowasion «MicroLED» tehnolojiýasý bilen abzallaşdurylandy. Onuň çukjak wagty heniz aýan edilmedi.

► **«Mazda» elektrolag öndürmekçi.** Yapo-niňyaný «Mazda» awtoulag öndürüsü 2027-niň ýýlda ikinji elektrolagyny bazara çýkarmagy mäksat edinýär. Maglumatlarra görär, «Mazda» 2028-niň ýýldan başlap şeýle görnüşü ulagyn öñümçiliğini yzygiderli artdyrmakçy. «Panasonic» bolsa, «Mazda»-ny batarejalar bilen üpjün edip ugrar.

► **NASA hasabatyň çap eder.** NASA aw-gut aýýunda üçýan näbeli objektlerle gözeg-çilik baradaky hasabatyň ýáýradar. Bu barada ABŞ-nýň kosmos edara-synyň başlığı Bill Nelson habar berdi. Hünärmenler her bir aýratyn materialy uns bilen öwenrýärler we iki hepeden soň işteri-niň netijelerini paýlaşmaga taýyn.

► **Gymmada giden Barbi gurjagy.** Dünjäniň iň gymmat Barbi gurjagy «Christie»-sə auk-sion ýönde 302,5 műň dollarla sa-tıldı. Gurjakdan alnan girdejiniň süjt mäzleriniň rak keseli gazznasyna ber-lendigi mälim ediljär. Oňa şeýle ýou-kary baha kesilmegi, gurjaga gulgüne göw-herden ýasalan, bir karat ölçegli monjuk dakylandygы bilen düşündiriljär.

► **Iň arzylı torba.** «Hermès Birkin» torba-su müşdeileri üçin iň arzylı öňüm bolmagynda galgar. Bu torbalaryň meşhurligý artyp, soňki üç ýýlda ony internet-den gözlejänleriň sany has-da art-ýar. 2020-niň ýýlda bu torbalary ideýänlerin sany ortaça, 149 műň adama deň bolan bolsa, 2023-niň ýýlda bu görkeziji 19% artyp, 160 mûne ýetipdir.

► **Meteorit-bumerang tapyldy.** Fransiyada Eks-Marsel universitetiniň alymlary Sa-harada asteroid bilen çaknyşukda Yer-den bôlňüp aýrylyp, birnäše wagt kosmosda bolup, soň ýene ýuzyna gaçan ilkinji meteorit-bumerang tapdylar. Barlaglar onuň düzümde wulkany jisimlerinde gäbat gelgän bazalt we andezit porfirleriniň bardygyny görkezdi.

► **Yssydan gorar.** Yaponiýada bedeniň gyzmagyныň öňünü almak üçin niyetlenen so-wadyjy enjamalary sergisi gu-raldy. Bu sergide yssy howadan goranmak üçin serişdeřiň ha-taryndyň boýunuň sergini sakla-

ýan kiçi sowadýy, suw arkaly sowadýan ýe-ñizsiz gursakça hem-de şemalladıjuylu köňekler hem bar. Olaryň arasynda çagalar üçin niyet-tenleri hem göze itýär.

► **Feýerwerk festiwaly geçirildi.** Yaponi-ýada koronavirus pandemiýasy sebäpli uzak arakesmeden soň ikinji gezek iň uly feýerwerk festiwaly geçirildi. Asmaný müňlerce çýralar ýag-tyltyd. Festiwal, adaňta, Sumida derjasyňan kenarynda geçirilýär. Adamlar gyzkyly tomaşa seretmek üçin öñünden kenarýakadan ýer ejeledi.

TARYHDA ŞU GÜN

■ 1777-niň ýýlyň 4-nji awgustynda Londonda atçylık meklébin esaslandyran Filipp Astleyň gurnan ilkinji sirkinde baş öwredilen haýwanlar has-da agdyldyk edýär. Bu toma-şa Yewropada ilkinji sirk bolýar. Şu maksat biler Londonda sport we akrobatič oýnarlar üçin niyet-lichenen «Astley amfi-teatr» diňip atlantyrylan tegelek sekili tomaşa bina-sy gurulýar.

PREZIDENT
saýlawlary geçiriler

Şu ýýlyň 9-nji noýabrynda Madagaskarda Prezident saýlawlary geçiriler. Prem-yerministriň beýanatynda aýdylyşy ýaly, zerur bolsa ikinji tapgyr 20-nji dekabrdä geçiriler. Ma-dagaskaryň Konstitusiyasyna laýyklykda, sesleriň ýarysyndan gowragy alan dalaşgär saýlanan hasaplanýar. Dalaşgäre-riň hic biri 50%-den köp ses almasa, öndebarýy iki dalaşgäreń arasynda ikinji tapgyr geçirilýär. Madagaskaryň Prezidenti Andri Radzuelin-nyň ygytyarlyk möhleti 2024-nji ýýlyň ýanwar aýynda guitarýar. Şu güne čenli diňe öňki presidente Mark Rawalumana Prezident saýlawlaryna gaňşakdygyny resmi taýdan yylan etdi.

Erkin söwda gepleşiklerine
täzeden başlaýar

Yewropa Bilelesiği Filippinler bilen ägirt uly erkin söwda şertnamasy boýunça gepleşikleri täzeden dowam etdirmek. Bu barada Ursula fon der Lyajen, Prezident Ferdinand Markos-kiçi bilen bilelikde Manilada mälim etdi. Yewropa Bilelesiği bilen söwda gepleşikleri ozalzy Prezident Rodrigo Duterte döwründe saklyndy.

Bu Yewropa Komissiyasynyň başlygynyň Filippinlerde soňky 60 ýýlda eden ikinji saparydyr.

- Toparalarymuz gepleşiklerä gaýdyp gelme-gimiz üçin zerur şerteri dörtemek maksady bilen derrewe işe başlar. Erkin söwda şertnamasy ösüş we iş ýerleri babatynda hem ägirt uly mümkün-çilkere eý - diňip, Yewropa Komissiyasynyň başlygyny Ursula fon der Lyajen aýtdy.

- Şu ýýl Yewropa Komissiyasyny bilen Filip-pinteriň arasynda erkin söwda şertnamasyny bağlaşmak baradaky gepleşiklerä geçirilmegini goldaýaryn - diňip, Filippinlerin Prezidenti Ferdi-nand Markos-kiçi aýtdy.

Şeýle hem, Ursula fon der Lyajen we Ferdinand Markos-kiçi Filippinlerde «Ýaşyň» ykdysadýyti ösdürmek baradaky şertnamaya gol çekdiler. Ol hýzmatdaş ýurtlara howanyň ýüt-

gemine garşy göreşmek üçin infrastruktura gurmaga kömek edýän Yewropa başlangıçyynyň bir bölegi hökmündeme durmuşa geçirilýär. Şeýle he bul duşusykda deňizdäki plastik galandyrlary ekologiya ýetirýän ýaramaz täsirlerine garşy göreş hakynda gürrüň gozgaldy.

İN ASUDA HOWA MENZILLERI

Awtoulaglary kärenedesine bermek bilen meşgullanýan «StressFreeCarRental» kompaniyasy iň asuda howa menzillerini ýüze çylkarmak maksady bilen dünjänin iň meşhur howa menzilleri barada maglumatlary jemledi. Bilermenler ýýlyn dowamında syahatçalaryň umumy sanyna, şäher merkezinden uzaklygyna, awtoulag duralgasynyň bahalaryna, hil derejesine esaslypan, sanaw düz-düller. Bu şeýle düşündüriliýär: ýolagy akyry näçe az bolsa, howa menzillädi ýolagylar hem nerv därtgynylygyny şorça az başdan geçirirler. Şeýle de howa menzilleri şäher näçe ýakın bolsa, taksi hýzmatlary hem şorça arzan bolýar. Bilermenlerň esasy maksady iň az «stressli» howa menzillini ýüze çylkarmakdan ybarat boldy.

Yewropanyň iň asuda howa menzillerini ikinji üç-lüğine Wilnýusy, Billunn (Daniýa), Lüksemburg (Lük-semburg), Menorka (İspaniya), Gannower (Germaniya), Nýukasy (Beyik Britaniýa), Korfu (Gresiya), Tronhém (Nor-wegiýa), Turin (Italiýa) we Kalyari-Elmas (Italiýa).

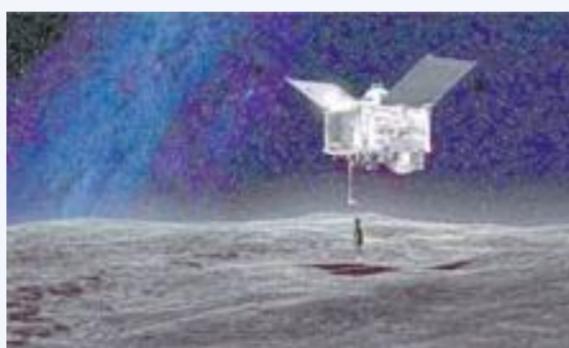
Asteroid nusgalary öwreniler

ABŞ-nyň Milli aeronawtika we kosmos gi-niňligini öwreniş müdürligi (NASA) pilotsyz kosmos zondyu OSIRIS-REx tarapyndan toplanan asteroid nusgalaryny öwrenmäge taýýarlanýar. Bu nusgalary alymlara ýaşasýy Gün ulga-mynda nädip dörändigine düşümäge mümkünçilik bermegine garşyly.

Hýustondaky barlagħananyň alymlary NASA-nyň 2016-niň ýýlda kosmosa uçuran OSIRIS-REx kosmos zondunyň gaýdyp gelmegine garaşşajar. Pilotsyz enjam, aýratyn gymmatly yük - Gün ulgamynnda ýaşasýy döremeginiň sıyrlyraq açyp biljek Bennu asteroidindən alınan nusgalar bilen gaýdyp geler.

Toplanan daş we toza nusgalary derhemek hem-de saklamak üçin nusgalara bölinip, gel-jekki nesiller olaryň üstünden has oßen teknolo-giýalar bilen barlag geçirirler. Kosmos enjam 24-nji sentyabrda Yuta ştatyna gonmalý. Onuň bortunda 2020-niň ýýlyň oktyabr aýyndan bari asteroidden toplanan 250 gram töwregi material

bar. Missiýanyň ýikjam mejilesidirledigine gar-ramazdan, nusgalary ýugnamak ýeňil düşmedи. Zond işleýän wagty birnäče gezelk kynçlyklara duçar boldy. Alymlar enjamdayk ýörite gapynýg

ykjam ýapylmandygы sebäpli, asteroidden alınan nusgalaryň kabiri kosmosa gaçar öydüp ynjalyk-sızlandırylار. Yöne, ahyrynda, nusgalar enjamýy merkezinde ýerleşşen kapsula üstünlikli geçirilip berkidildi.

Yaponiýanın
«Toyota Motor» awtoulag kärha-nasy

ýarymynda 5,6 milliondan gowrak awtoulag öndürmek. Bu san azañdan döwürde kompaniya üçin rekord görkeziji boldy.

Konserv öz beýanatynda, 2022-niň ýýlyň deňi döwürde, «Daihatsu» we «Hino» awtoulaglarynyň öýarymy bilen deňeşdirilende, bir-ne alýan konserniň önemçiliginiň

RUSSIÝA-AFRIKA SAMMITI GEÇİRİLDİ

IKINJI RUSSIÝA-AFRIKA
SAMMITINIŇ JEMLEYJÝ JARNAMASY

► Azyk we dökün üpjünçiliği, infrastruktura taslamalarý, enerjiga hýzmatdaşlı-lygy, kosmos pudaglyny ösdürmek, bilim

taslamalary, umumy maglumat giňşliginiň emele gelmegi, global howpsuzlyk hem-de parahatçılık meseleleri boyunça Russiya we Afrika döwletleri umumy pikire geldiler.

Russiyaň we Afrika ýurtarygynyň liderleri sammitden soň jemlejii jarnama we hýzmatdaşlıgyla degişli beýleki resmina-malary kabul etdiler.

Taraplar howpsuzlyk, daşky gurşawy gora-mak, ýýlm, medeniýet, sport, söwda we ykdysady hýzmatdaşlıgyny güýçlendirmek barada karara geldiler.

Taraplar gepleşik hýzmatdaşlıgyny mehanizmini dörtemek, üç ýýldan bir gezelk Russiya-Afrika sammitini we her ýýl halkara parlament konferensiýasyny geçirimek barada ylaşşaydarlar.

Sammitin netijesinde, halkara maglumat howpsuzlygyny üpjün etmek, terrorçulgylar garşy göreşde hýzmatdaşlıgyny güýçlendirme we 2026-niň ýýla čenli döwür üçin Russiya we Afrika hýzmatdaşlıgyny üçin hereket forumyny dörtemek barada ylaşşaydarlar.

Şunuň ýaly ikinji sammit 2019-niň ýýlyň 24-nji oktyabrynda Soçide «Parahatçılık, howpsuzlyk we ösüş üçin» sügäri bilen geçirildi. Şol wagt bu çärrä Afrika ýurtarygyny 54-siniň resmi wekili gatnaşup, olaryň 45-si döwlet we hökümét Baştutanlarydy.

TÄZE ÖSÜŞ BANKYNA
GIRMEK ÜÇIN YÜZ TUTDY

Zimbabve BRIKS-iň Täze Ösüş Bankyna (NDB) gosulmak üçin resmi taýdan ýüt tutdy. Bu barada gurdyu Prezident Emerson Mnangagwa aýtdy.

«Yurt bu banka goşulmak barada haýys bi-ßen ýüt tutdy we bu ugurda Russiyaň gol-dawyna bil baglaýar» diňip, E. Mnangagwa-nyň sözlerine salgylanyp «The Herald» gazeti haber berdi. Neşriň habyna görä, Prezident bu sözleri Russiyaň Prezidenti Vladimir Putin bilen Sankt-Peterburgda geçirilen Russiya-Afrika sammitiniň barşynda tassykladı.

Zimbabweňň Prezidenti, Afrika liderleri bilen birlikde 28-nji iýülda tamamlanýan ikinji Russiya-Afrika sammitine gatnaşdy. Bu çäre awgust aýynda Gúntora Afrikada geçirilek 15-nji BRIKS sammitiniň öñüsýasynda geçirildi.

Täze Ösüş Banky köptaraplasyň maliye-

guramasu bolup, 2015-nji ýýlda BRIKS ýurtary - Baziiliýa, Russiya, Hindistan, Hytaý we Gúntora Afrika Respublikasy tarapyndan dö-

redildi. Onuň esasy maksadı, BRIKS-e aza-gutlarda, ösüp baryan bazarlarda we ösýjan ýurtlarda infrastrukturang we durnukly ösüş taslamalaryna malîjeleşdirmekten ybarat.

technologik we medeni aýratynlyklaryny ýüze çýkarýan şular ýaly telefon öýjagazalar özleriniň aran we goralmaga degişlidir. Gýzyl reňkli K8 telefon öýjagazlary 1960-niň ýüllaryň ortalarynda binagär Brýüs Martin Tarýp tarapyndan öñüklerere garanýnda, abatlama-k maklumatlaşdırma gýzyklaryna gizlilikten yaradı. 1968-nji ýýldan 1983-nji ýýla čenli Beýik Britaniýada, takmynan, 11 mûn şany şol döwürün öñdebarýan telefon öýjagazy oturdylyp-dyr. 1984-nji ýýlda olaryň 50-sinden galanyňň hemmesi sökülp gosydy.

Beýik Britaniýaň Taryhy binalar we ýa-dygärliler boýunça to-parnyň wekili Tom Foksolyň sözlerine görä, XX asyrılyp Beýik Britaniýasyň

Telefon öýjagazlary taryhy
ýadygärlilik boldy

Londonyň metro stansiyalarýnda dört sany K8 telefon öýjagazaları Beýik Britaniýadaky taryhy ýadygärlilikleriň sanawyna girizildi. Maglumatlara görär, Sanly technologiýalar, medeniýet, haber beris serişdeleri we sport mi-nistriliği bu gýzyl telefon öýjagazlaryny aýratyň gýzyklaryna gizlilikten yaradı. 1968-nji ýýldan 1983-nji ýýla čenli Beýik Britaniýada, takmynan, 11 mûn şany şol döwürün öñdebarýan telefon öýjagazy oturdylyp-dyr.

Taslamanyň umumy basbynyň 3 million ýewro bolajdygы çalınylyar. Wengriýa kompaniyasy öz hýzmatdaşlıgyny bu taslamany goldamak üçin ýemy-barlag, ösis we innowasiya üçin niyetlenen milli gazaňdan 1,2 million ýewro alandyryp haber berdi. «Terran» bilen Budapesti tehnologiya we ykdysadyt universiteti bar bolan Gün plítalaryny kámilesdirmegi we olaryň zeper ýetenle-rini bölekleýin çalýsmagy añaşlaşdyraq modul

ENERGIÝA ÖNDÜRÝÄN ÜÇEK
PLITALARYNA MAYA GOÝÝAR

Wengriýany enerjija kompaniyasy «Terran», Budapeşti tehnologiya we ykdysadyt universiteti (BME) bilen bilişlide içinde Gün paneleri ornaşyrylган üçek plítalaryny öndürmek boýunça meýilnamany ösdürmek we gíselemek maksady bilen taslama tayıýarla-

Taslamanyň umumy basbynyň 3 million ýewro bolajdygы çalınylyar. Wengriýa kompaniyasy öz hýzmatdaşlıgyny bu taslamany goldamak üçin ýemy-barlag, ösis we innowasiya üçin niyetlenen milli gazaňdan 1,2 million ýewro alandyryp haber berdi.

«Terran» bilen Budapesti tehnologiya we ykdysadyt universiteti bar bolan Gün plítalaryny kámilesdirmegi we olaryň zeper ýetenle-rini bölekleýin çalýsmagy añaşlaşdyraq modul

ulgamy işläp düzýärler. Eýäm gyzylmytlıgoň reňkli Gün plítalaryny nusgalary ýasa-type, ol «Generon» kompaniyasynyň brendini bilen işläp içinde Gün paneleri ornaşyry

DÜNÝÄNIŇ İN KIÇİ SYÝAHATÇYLYK ŞÄHERLERİ

Syýahata gitmezden öň meýilleşdirilýän şäheriň geografik ýerleşishi, binagärlik gurluşy, adamlary we ulag üpjünçiliği öwrenilýär. Köpler uly şäherlere gezelenç etmegi halaýar, şäher tebigatyny synlamagy gowy görýär, köpler bolsa, kiçilik şäherlere gezelenç etmegi halayar. Dünýäde kiçilik şäherleriň birnäçe bolup, hatda bu ılatly ýerler obalara meňzeýär. Syýahatçylaryň bellemegine görä, kiçirak şäherlere gezelenç etmek adamy ýadatmaýär, şeýle hem şäheriň kiçiliği onuň ähli ýerini synlamaga we öwrenmäge mümkincilik berýär.

Gazetimiziň şu sanynda dünýäniň in kiçi syýahatçylyk şäherleri bilen tanyşdryýarys.

WATIKAN. Dünýäniň in kiçi şäher döwleti bolan Watikan ujypsızja yerde ýerleşändigine garamazdan, taryhyň ýadygärliliklere baý, syýahatçylarynyň gelim-gidimli ýerleriniň biridir. Watikanın tutýan meýdany 0,49 inedördül kilometr bolup, 807 ılaty bar. San Pietro nuň Bazılıka ybadathanasy, Sistine kapel binası, Watikan bagy, Watikan muzeji şäheriň in meşhur ýerleridir. Şähere barýan syýahatçylar by tasinliklere gezelenç etmek bilen bir hatarda Tiber derýasynyň kenarynda dync alyp bilýärler.

HUM. Horwatiýanyň günbatyrında ýerleşýän bu kiçilik şäher gadymy galalary bilen meshrudur. 13 inedördül kilometr meýdany bolan şäherde 80 tòwregi adam ýasaýar. Dünýäniň in seýrek ılaty şäherleriniň biri bolan Humuň kiçilik ak reňkli binalar, in-siz daşlı köçeleri we Kamenjak adasynyň ýaslı depeleri şäherde berýär. Gağanyň üstünde ýerleşýän şäheriň in gözleriniň ýeri Hun sagat diňi hasaplanýar. Bu ýere gelýän jahankeşeler şähere gysga wagtda gezelenç edip, Horwatiýanyň milli tagamlaryndan dadyp, lezzet alyp bilýärler.

DURBUY. Belgijanyň Walloniya sebitindäki bu kiçilik şäher ykdysady senagaty bilen beýleki şäherlerden tapawutlanýar. Yewropanyň çatrygynda ýerleşýän Durbubbyň tutýan meýdany 157 inedördül kilometr bolup, 12 mün tòwregi adam ýasaýar. Bu şäherde owdan tokaytlar, jülgeler, «La Roche-en-Ardenne» galasy we

taryhy binalary bolan seýilgäher bar. Durbuý tebigatı söýjäňler üçin in gowy dync alyş ýerleriniň biridir.

EZ. Fransiyanyň Riwiera sebitinde ýerleşýän bu kiçilik şäherde 1971-nji ýylde resmi taýdan taryhyň ýadrigärlik hökmündé hasaba alynyar. Şäher orta asyr diwaralary we galalary bilen tanalýar. Tutýan meýdany 9,47 inedördül kilometre barabar bolan şäherde 2 mün-den gowrak ılat ýasaýar. Ortaýer deñziniň kenaryndakı dagyn depesinde ýerleşýän bu şäher gadymy obany ýadyňa salýar. Eze barýan syýahatçylar galalary gezelenç etmek bilen bir hatarda şäherde guralyan fransuz fes-tivalaryny synlap, lezzet alyp bilerler.

İYA. Gresiýanyň Santorin adasynyň gönürtä bur-nunda ýerleşýän bu kiçilik şähere gelýän myhman-laryny yzy üzülmägeý. Şäheriň owdan tebigaty, gök gümmezli ak binalar, agravly köçeleri we Egey deñziniň haýran gal-dyrıjy kenarlarý syýahatçylarda ýatdan çukmajak duugulalary döredýär. Tutýan meýdany 19,4 inedördül kilometr bolan romantik şäheriň müňden gowrak ılaty bar. Syýahatçylaryň galalaryn fransuz fes-tivalaryny synlap, lezzet alyp bilerler.

TASIILAK. Grenlandiýanyň günorta-günbatyrında ýerleşýän kiçilik şäherde 1953-nji ýylдан bâri ılat ýasaýar. 2 mün tòwregi ılaty bolan sôuk şäherde ağaç jaýlار, ybadathanalar we galalaryň galandyraý bar. Soňky úyllarda şäherde muzeý, birnäçe dükân we

restoranlar guruldý. Şähere, esasan, sowu-gy söýjän syýahatçylar gelýärler. Bu ýerde buzly tebigatda gezelenç etmek bilen bir hatarda, aylaryň ýarlunga tanslaryny synlap bolýar. Tasiilak Grenlandiýanyň medeni merkezi hasaplanýar.

NESEBYR. Gönürtä Bolgariýanyň Gara deñziniň kenarynda ýerleşýän bu şäher gaýaly tokaýlary we dag gerişlerini öz içine alýar. Şäher owdan dag tebigaty we daşy binalary bilen tanalýar. Tutýan meýdany 33 inedördül kilometre golay bolan şäherde 14 mün tòwregi ilat ýasaýar. Serewes galasy şäheriň in meşhur ýerleriniň biri bolup, diwarlaryndaky gülli na-guslary bilen haýran galdyryðar.

WILYÀ-LA-ANGOSTURA. Argentinanyň Nahuel Huapi külüniň demirazyk-günbatar ke-narlarýnda ýerleşýän höwürtge ýaly kiçilik şäherde tebigy gözellikleriň birnäçe bar. Daş-tòwregi bagdyr köller bilen gurşa-lan bu şähere «Patagoniya bagy» hem dijil-yär. Şäherde tutýan meýdany 79,6 inedördül kilometr bolup, 11 mün-den gowrak ılat ýasaýar. Syýahatçylar bu şäherde, esasan, tomas we gys ýularý barýralar. Sebäbi bu mówşüslerde şäher tebigaty üýtgesik görnüşe eýye bolýar. Şäheriň dag ýol-lary, lüžaly eññitileri, ýerden çukýan gyzgyn çesmeler, «bulut tokagylykta-ru» myhmanlarda ýatdan çukmajak täsirleri galdyryðar.

BÜTINDÜNÝÄ GARPYZ BAÝRAMÇYLYGY

SAGLYGA PEÝDASY

Garpız saglyk üçin peýdaly bolup, esasy aýratyndylyq bedeni arassalamakdyr. Garpız dýzümünden 90 görterimden gowrag suydan ybarat bolup, agramy boyunça 6 görterim şeker saklanýar. Bu bakja önumi A, B, C witaminiň we foliý turusynyň çeşmesini özünde jemleýär. Garpız diňe bi immuniteti berkitmäge ýardam etmryn, eýsem, nerw ulgamynyň kadaly işlemeğini, taze gan öýjükleriniň dörremegini üpjün edýär. Bulardan başga-da, garpyzdaky demir, kaliý, natriý, fosfor, magniy ýaly maddalar bedendäki artylmakç duslary aýyrmakda, iýmit siňdirişi ýeňilleşdirmek.

GYSGACA TARYHY

Taryhy maglumatıra görä, garpyzyň ikinciň ösdürilip yetisdirilén ýeri Gönürtä Afrika hasaplanýar. Soňra bu bakja önuminiň çigidı Müsürün ýäýradyp. X asyryda garpyz hytaýylara mälim bolýar. Şeýlelikde, Beýik Üyek ýolyný üsti bilen bu bakja önumi tutuþ Yer ýüzünde ýäýraýar. Yewropa ýurtalarynda garpyz XII-XIII asyrylarda peýda bolýar. XVI asyryda bu bakja önumi ikinciň gezek Amerika getirilýär. Házırkı wagtda tutuþ dünýäde dijen ýaly garpyz ösdürilip yetisdirilýär. Garpyz in esasy öndürüler Hyat, Türkiye, Eýran, Müssür, Amerika ýurtalary we Hindistan hasaplanýar. Yaponiyada garpyzyň iň tásin görnüşleri - dörtblur, piramida görnüşü, sary etti garpyzlar ösdürilip yetisdirilýär. Ortayer deñzinidäki kenarynda yetisdirilýän garpyzlar dünýäniň iň süjyi garpyzlar hasaplanýar. Dünýäde garpyzyň gündelik sarf edilişi boýunça Amerika ýklymy birinji orunda durýar.

de, ýürek-damar ulgamyny işje-leşdirmekde peýdalydr. Garpyzyň bagry we peşew ýollaryny arasa-salaýandygy hemmämize mälimdir. Garpız tomus paslyndyň ýssy gününlük gandymakda hem ahmîyetlidir. Bu bakja önuminden süjüylük deserterler, dörlü içimlikler, gaýnýdaylan şerber hem taýýarlynlarý. Käbir ýerde garpyzdan buglanan we duzlanan tagamlar hem bisirilýär. Kopimiz garpyzy gyzyl etli, gabyg ýasył zolaklı, toagalak görnüşde göröňüne getirýärs. Emma dünýäde bu bakja önuminiň gabygynyň we etiniň reňki bilen tapawutlanýan dörlü görnüşi bar. Mysal üçün, garpyzyň gabyg ýak, gara, açık ýasył, goý ýasył, ýasył zolaklı, gara zolaklı, eti bolsa gyzyl, gulgüne, ak ýa-da sary görnüşde bolup biler.

CAGALAR

Gülki bolan tilki

I r zamanlar jeňelliliklerin birinde özünü akyllıdyryny öýdýän bir tilki ýasapdyr. Ol özünü ähli zatdan başy çykýan ýaly görkezip, beýleki janly-jandaralary aldaوا salyp, masgaralamalıdan lezzet alypdyr. Hatda öz dostalaryny hem masgaralama bilen tilki ýelek gezmegi gowy görýär eken. Tilkiň bolşy, onuň hondanbärsi häsýeti janly-jandaralaryny halys degnasnya degýär. Bir gün tokaýy ähli jandaralary ýüşüp, tilki nädip häkylaty görkezip boljakdygyny, kimiri oňa sapak berip biljedigini maslahat edýär. Olaryň arasynda kójip görén bir sýcan tilki pent boljak sapagy berip biljedigini aýdýar. Muny esidén jandarlar sýçanyň ýelek özünü muny nädiň başjarakdygyna geň galýarlar. Yöne başga çylkalga bolmansoý, sýçan bilen razylaşyvlar.

Sýçanyň ertesi gün ir bilen janly-jandaralary masgaralamaqny we aldamagyn nähili erbetdingi görkezmek maksady bilen tilkiň ýüne barýar. «Şu gün kimi masgaralasamak? Kimiň üstüniden gülsemek?» diýip, öýünden çykyp barýan tilki birden sýçanyň görüp, onuň náme üçin gelendigini sorayär. Sýçan:

- Gadyrdan tilki. Esidisime görä, siz bu jeňeliň iň akyllı jandary. Eger mümkün bolsa men size kómekeçi bolmak işleýärin. Size kómekeçi bolmak meniň iň uly arzuwym - diýýär.

Tilki daş-tòwregine hondanbärsi bolup seredip durşuna:

- Hawa, men bu jeňeldäki jandaralary iň akyllısy. Her niçin bolsa, sen dogru aýdýa! Men ýaly hormatlyan tilkiň hökman kómekeçisi boláymaly - diýip, sýçana özüne kómekeçi bolmağra ruşat berýär. Emma tilki «yedi derýanyň sunwun içen» sýçanyň özi üçin nähili duzak guranyndan bihabardý...

Tilki tokaýda aýylanyp, janly-jandaralary kemsidip, üstünden güllü ýörkä, birden sýçan oňa tarap öwrülpel:

- Siz gaty akyllı, ýone men arada pyşbagá bilen towşanyň szarada eden gürürünü eşitdim. Olaryň aytmaklärny görä, tokaýdaky jandaralaryň hemesi sizi gorkak hasaplaýarmış. Meniň píkírmec, tutus jeňiele özüňiň nähili batrydygyňizy subut etmegiň wagty geldi. Jeňeliň günbatarynda bir guyý bar. Ol guyýnyň dýzümünden altýndan doly sandyk ýatýr. Siz diňe sol sandygы guýydan çykaryp, özüňiň batrydygyňizy olara görkezip bilesiriz. Şu çaka çenli muňa hotde gelen jandar ýok - diýip, tilkinin gonjuna gor guýyar.

Aslynda bolsa, sýçanyň pýrimleriniň hemesi tilkini aklyna aýlamak üçin guran duzagydy. Tilkiň bölkék bolýan çuňňur guýyusunda hic hili altyn hem ýoldy.

Sýçanyň ertesi gün ir bilen janly-jandaralary masgaralamaqny we aldamagyn nähili erbetdingi görkezmek maksady bilen tilkiň ýüne barýar. «Şu gün sýçan tokaýy ähli janly-jandaralaryny guýyňna dýşına jemleyär. Tilki ähli jandaryň şä-tyatygynda özünü näderjede batrydygyny subut etmek üçin guýyňi içine bökyär. Suwly guýa şarpyldap düşen tilki suwa gark bolup barsyna «Kómeke edi...» diýip, naýynjar gygryp başlayar. Bolup geçýän zatlara şayat bolan jandarlar «Haý, akmak diýsám» diýip, tilkiň üstünden güllip başlayarlar. Sol wagt tilki başgalary kemsitmegi, olaryň üstünden gülmegiň nähili gabahat idşigine düsürýär. Ol özünün ýalıýashandygyny boýun alyp, ähli jandardan ötün sorap, özünü guýyadan çykarmaklary towakga edýär. Şeýlelikde, jeňeliň jandaralary tilkiň gürüsini ötp, ony guyýyadan çykárýarlar. Tilki şondan soň hikime ýamanlyk etmändir.

Tilki tokaýda aýylanyp, janly-jandaralary kemsidip, üstünden güllü ýörkä, birden sýçan oňa tarap öwrülpel:

«Yamanlygyň soň gülki».

✓ Öý pişiginiň iň uly görnüşi «maine kun» hasaplanýar. Olaryň göwresiniň uzynlygy 120 santimetre çenli ýetýär.

Pişikler
náme üçin
suwy halamaijar?

K öpimiziň iň ýakyn dostumyz, köpimiziň iň eý görjän jandarymuz bolan pişiklerin dünäde 40 tòwregi duz-gyň bar. Janly-jandaralaryň tebigatdağı häsijetini göz önde tutanymyza, olaryň köpüsü ýüzmegi ýa-da ýuwumna-gy gowy görjäýär. Emma pişiklerde bu häsijet seýrek ýagdaǵda duş gelýär. Eýsem, eýjelek jandaralaryň biri bolan pişikler náme üçin suwdan gorkýarlar? Olar endamynyň nádip arassalaýarlar?

Bilşimiz ýaly, pişikleriň dykz sültügi bar. Haçanda pişiklerin endamy öl bolanda sültügi aýrışıp, hereket etmekde kyn-çyluk çekýärler. Şeýlelikde, bu jandarlar hereketi peselenensoň, bedenini gaýtadan dili bilen ölläp çykýarlar.

PIŞIKLER BARADA GYZYKLY MAGLUMATLAR:

- Öý pişiginiň häsijetiniň 95 goterimi gaplalıaryň häsijetine gabat gelýär.
- Pişikler süjy iýimtý parhyny bilmeýän ýekе-tâk süydemdirilýiler hasaplanýar.
- Pişikleriň örikى aýaklarynda 5, yzky aýaklarynda 4, jemi 18 sany barnagy bar.
- Pişiklerdeyn dyrnaklary aşakylygyna egrelýär, bu bolsa olaryň aqagàclar yeňilik bilen dyrmasmagyna ýardam edýär.
- Pişikler howadaky ýslary «adapý» bilýärler. Sol seýbäli bu jandarlar wagtal-wagtal aqzyny aýcyp daş-tòwregine seredýärler.
- Pişikleriň uzyn guýrugy insız ýerden ýerlere deňagramlylygyny sazlaşýar.
- Pişikleriň adatça hér gün 12-16 sagat oklaýarlar.
- Pişikleriň 100-e çenli dörlü sesi gaýtalap bilýärler.
- Eger pişik quýrugyny eýlæk-beýlák gemyldatýan bolsa, bu sizi görüp bege-nedindigi aňlädýär.
- Pişikler adatça eýesiniň ýsy bar ýerde uklamagy halamaylar.
- Pişikleriň ilkinji wideosekili 1894-nji ýylde ýazga alynyar.
- Öý pişiginiň iň uly görnüşi «maine kun» hasaplanýar. Olaryň göwresiniň uzynlygy 120 santimetre çenli ýetýär.
- İli kiçi öý pişikleri Singapurda duş gelýär. Olaryň göwresiniň uzynlygy 20-30 santimetreden geçmezýär.

► İki pişik agajyň depesinden aşak düsdi we soňa ýene-de onuň depesine çykdy. Pişikleriň birinji şol bir tizlikde hereket etdi. İkinji pişik bolsa, sütünden düşende birinji pişikden iki esse çalt, sütüne cýkan-da bolsa, iki esse haýal tizlik bilen hereket etdi. Pişiklerin haýasy yzyna - agajyň depesine çalt çykár?

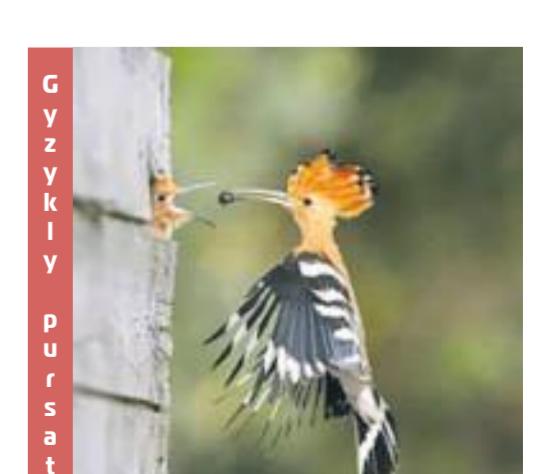
Yerden upanma depesine ýekylip ýetýärler. Sebatı künbi pişik

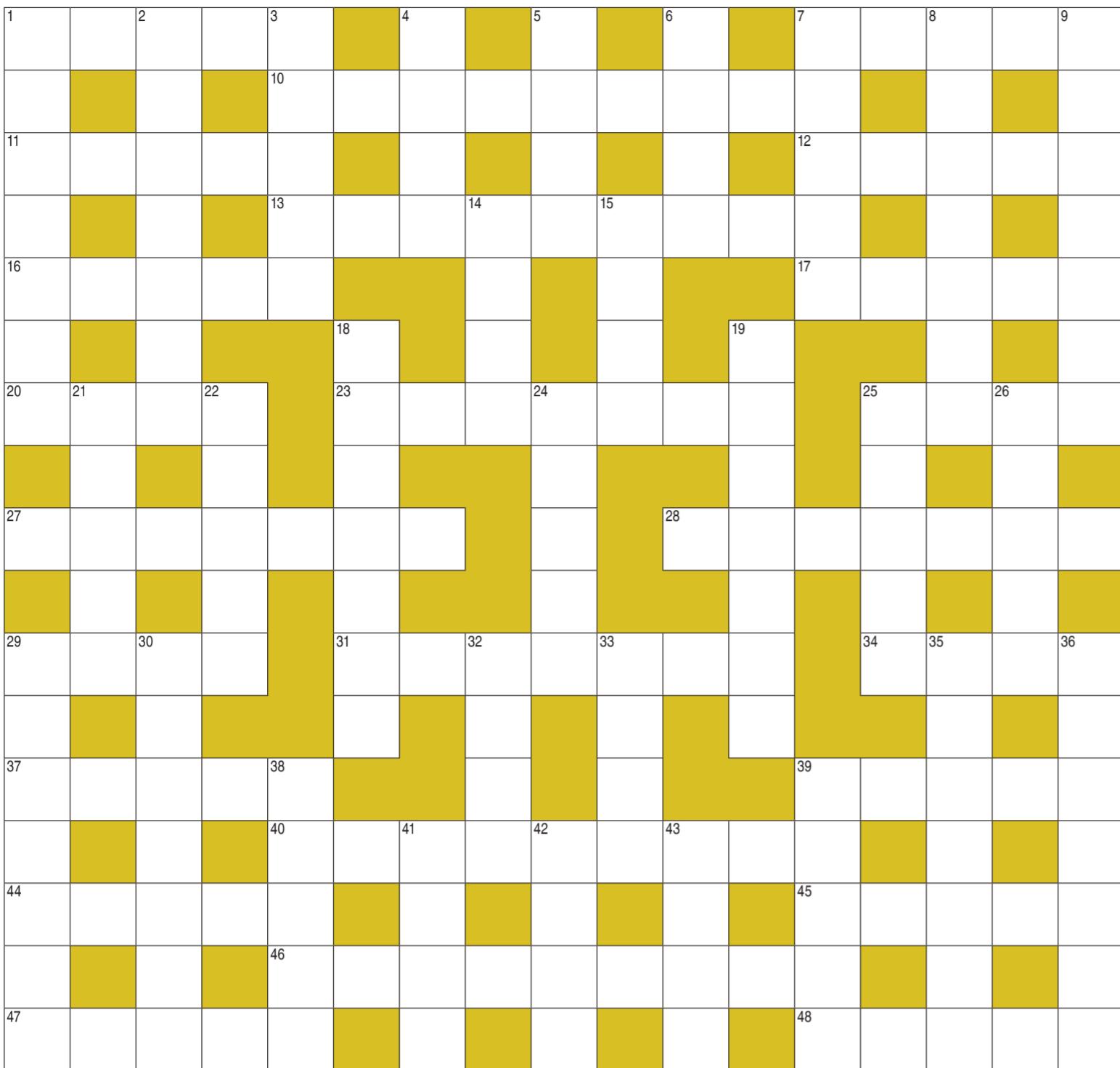
S a n i k i
i r e n k i
ä n

G y z y k l i
y p u r s a t

Sahypaný tayýjarlan Sumbar ALYŞIROW.

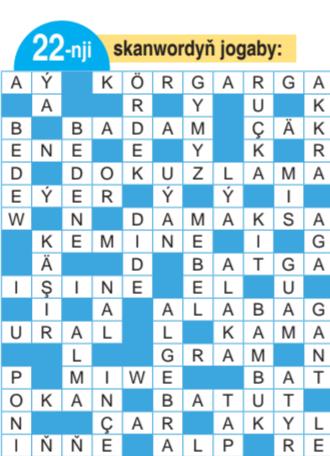
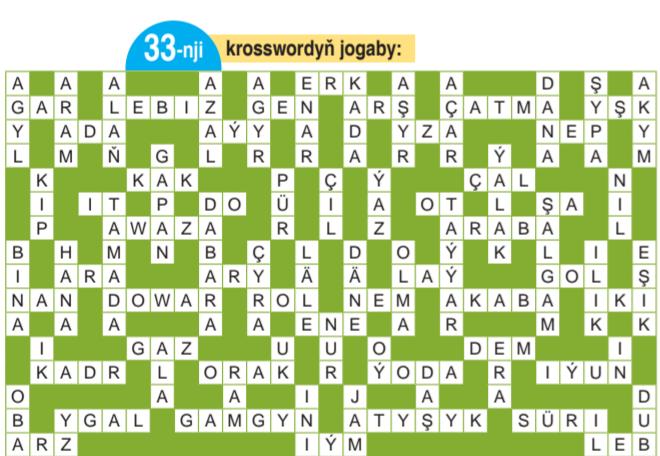

● DIKLIGINE: 1. Tahyanyň depesine keşde-
nenip salynýan nagyş. 2. Mugalmyň ýolbaşy-
lygynda talybyň taýýarlanýan işi. 3. «Jansyz çapar, janly urar» (matal). 4. Garsyllygы aňladýan baglaýy. 5. Öñiki mukdaryndan,
göwrüminden şonça gezek köp. 6. Öý jandary. 7. Habar ýetirmek
üçin ýörte iberilýän atadam. 8. Bezeg şayý. 9. Angliýaly beýik
şahyr, dramaturg Wilýam .... 14. Süzmeden taýýarlanýan önum.
15. ...jenjel. 18. Beden agzasy. 19. Hoşamalyk, mylaýymlyk.
21. Yazyjdyr şahyrlaryň kabul eden edebi ady, tahallus. 22. Ge-
yim-gejimiň, ýorganyň we ş.m. iç ýüzünden tutulýan mata.
24. Çig hamdan togalak edilip örtulen gamçy. 25. Yabany pişigىň
bir görnüşi. 26. Tikincilik guraly. 29. Deňiz jandary. 30. Ýaponiya-

34-nji KROSSWORD

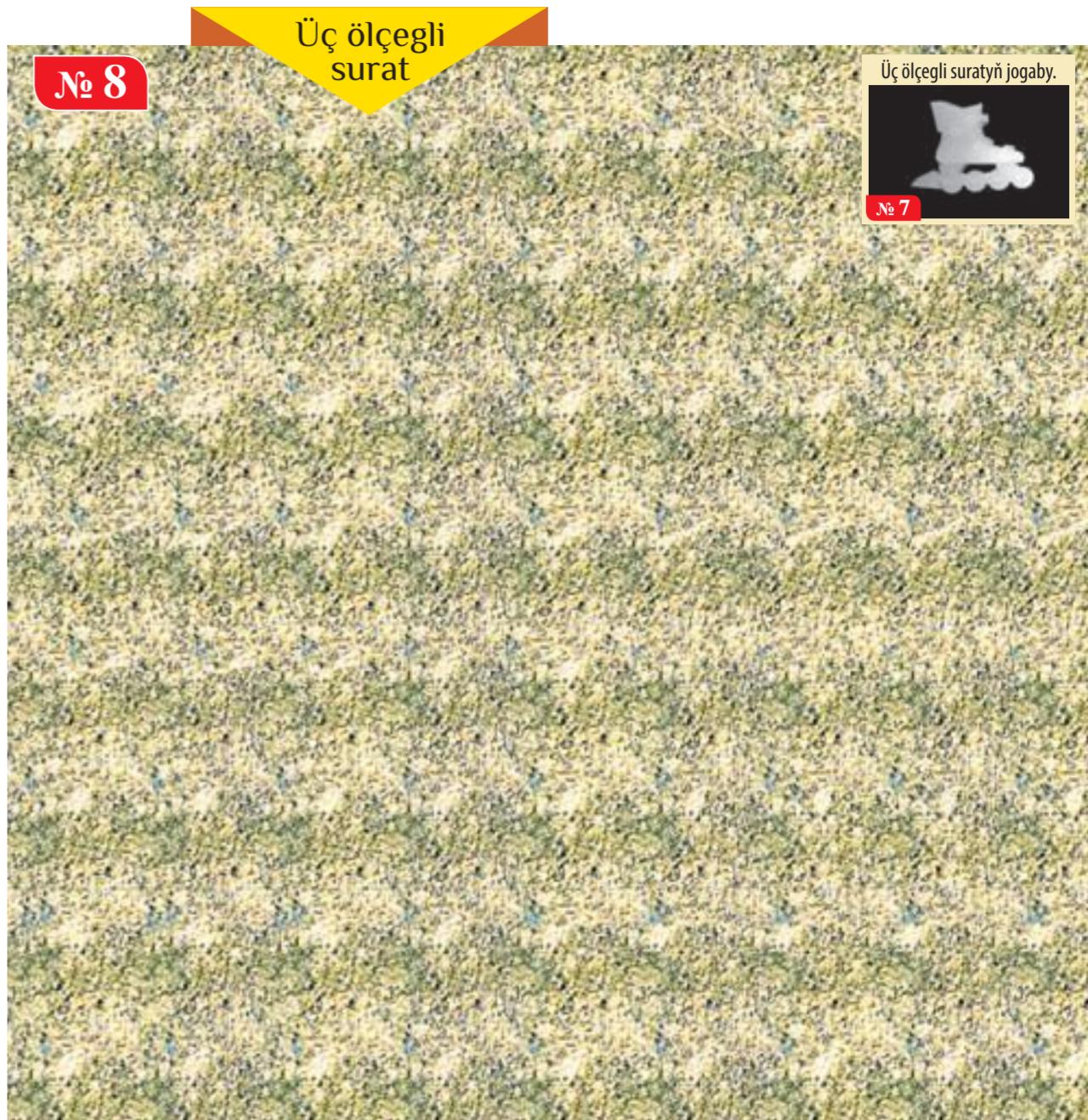
nyň gadymy harby derejesi. 32. Şekerden
taýýarlanýan önum. 33. Sweýsariýanyň paýtag-
ty. 35. Bir işi amala aşyrmagyň ugur-yolunu bilmeyän. 36. Daş-
toweregi boşluk, çetdelik. 38. Suwaryş ulgamlary üçin gazylýan
uly, giň ýap. 39. Salyhatly, edepli-ekramly. 41. Baglaýy kömekçi.
42. ...ganly, dolmuş. 43. «... garrasa, köşegine eyerer» (nakyl).

● KESELIGINE: 1. Ýyldyz. 7. Alty aýdan on bir aý araly-
nyndaowlak. 10. Gazyň basyşynyň ölçeg birligi. 11. Baly-
gyň bir görnüşi. 12. Içi zaýalanan, düşen ýumurtga. 13. Drama
eseriniň bir görnüşi. 16. Wäşı, de岐gen. 17. Duşman, keseki.
20. Erkek doganalaryń aýallarynyň biri-birine garyndaşlyk ga-
naşygyny aňladýan sóz. 23. Miwe.
25. Olçeg birligi. 27. Parasatly, sowatly.
28. Çagyryş bilen kimdir birine ýüzel-
me. 29. Russiyada bir sähär. 31. Oku-
dersi. 34. Bir aýdylan zady gaýtalap
durmak, irizmek. 37. Dogry, dürs.
39. Her jandaryň görnüşiniň tebигy
mekany - bellı bir suw meýdany ýa-da
çäk. 40. Ýurdumyza bir goraghana.
44. Tokay jandary. 45. Oğlan ady.
46. Russiyanyň milli szaz guraly.
47. Nagyş salmak üçin owunjak sanjy-
lyp tikiliýän tikiniň bir görnüşi.
48. Gumiuk ýerlerde, cägeliklerde bit-
yän, gurakçylyga çydamlı pürli ağaç.

Üç ölçüli suratyň içinde başga bir şekil gizlenen. Ony görmek üçin «gözüň bilen seretmeli,
beýniň bilen görmeli». Suraty gymyldatman saklap, bulam-bujar şekiliň aňrysyna serediň we biraz
wagtdan gözüňizi ýuwaşlyk bilen suratdan daşlaşdyryy! Başga bir şekil peýda bolar.

Birinji gezelde görüp bilmeseňiz, az-kem dynç alyp, täzeden synanyşyň!

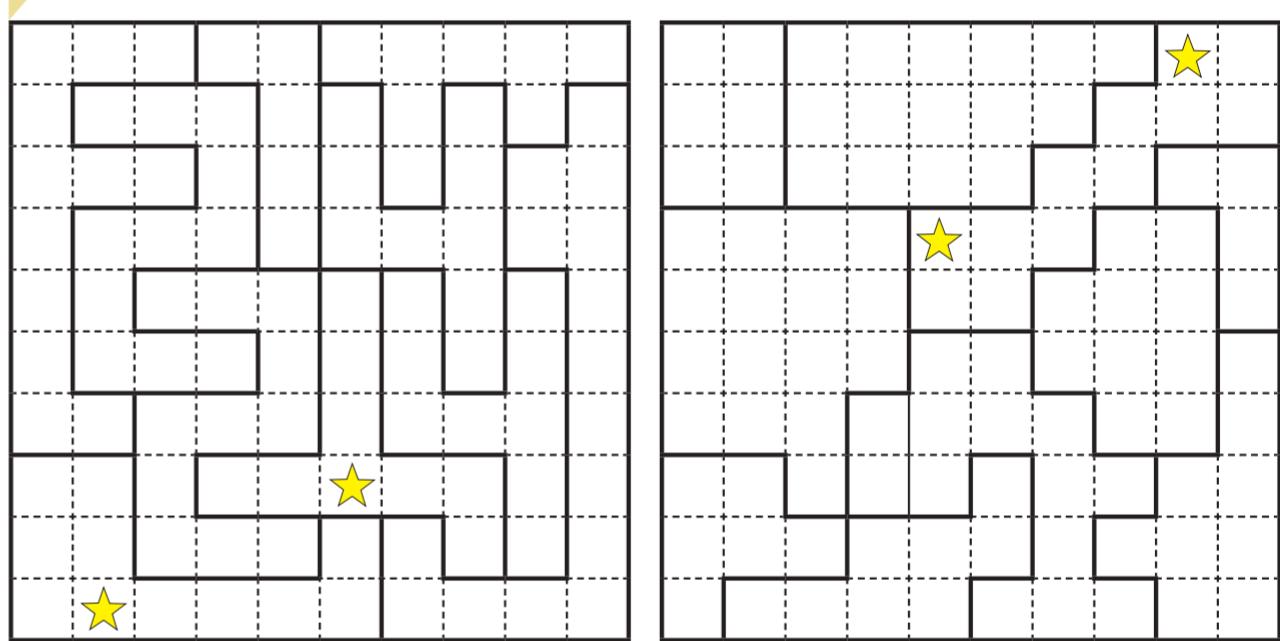
Üç ölçüli surat

№ 8

GALTAŞMAÝAN ÝYLDYZJYKLAR

Şekilde has gara çyzyk bilen bellenen bölege, her setire we sütene iki ýyldyzjyk ýerleşdirmeli.
Ýyldyzjylar keseligine, dikligine we atanaklaýyn biri-birine degmeli däl.

	Gyşky gejim, possun	Howurlý ýel, jöwza	«Gysganjyň atan ... özine deger» (nakyl)	Goýnuň alty aýa čenli döwürdäki kiçijik çağasy	Göwrümi uly, gabarasý ullaakan				Mähriban ynsan			
	At çapşykdä aty çapşyan adam	Ýewropada bir döwlet	Tygýarasyndan galan kesik, ýaryk	Artykmaç	«Sen bir jadygöý sen, giden bir ...» (G.Ezizow)	Atmosfera giňiliği	Üstüne ýgal ýagyp typançak bolan doňýer	Arka, ýeñise	Rahatlyk halda bolup geçýän ýagday			
			Harby maşk, hatar		Günbatar Ýewropada ada döwleti	Daşary ýurt oglan ady	«Air Jordan» sport aýakga- bonyň gysga aňladylышы	Hedpäniň bir günü	Gurgun, gurat	Dag goçy		
	...-ekram			Garyndaşlyk aňladýan sóz	Bir zadyň çeşmesi	Ertir	Şaryň iki nokadyny birikidirýän góni çyzyk		«Deňiz» sözünün iňlîşesi			
Ýyrtijyj jandar	Ispaniýaly摩托osikl sürüjisi Mark ...	Yer súrmek üçin ulyňlanýan köne gural		Gar, ýagyş görnüşinde ýere düşýän atmosfera çygy					Gysga ýuzlenme, çagyryş	«Göroglı» eposyňň bir gahrymany		
Gymmatbaha daş	Ýakyn aralykda däl, alysda		Agramy köp bolan, ýenil bolmadık		«Ady ilde, orny ...» (nakyl)			Azat, erkin, özbaşdak	Galliy himiki elementiniň gysga belgesi			
			Kosmetika serişdelerinde ulyňlanýan ösümlük			Ynha, şu			Reňk			
Süiji sunda ýasaşyň kelleli uly balyk'	Çäre											Ýaponiýanyň bogun elibiyi ...-hiragana
			Grafikaný bir formaty	...-tanık								
Pul birligi	Gadymky											
			Fransiýaly aktýor Jeki ...									
Pygamberleriň biri	Ulagyň bir görnüşi											

23-nji
SKANWORD

Bir sözleme...

► Zenanlaryň arasynda geçirilen 2-nji «Tour de France Femmes» bäsleşiginde «SD Worx» toparynyň niðerland turgeni Demi Wolling ýenish gazanyp, ol 960,5 kilometr aralugy 25 saat 17 minut 35 sekundta tamamlamagy başardy (Ýaryşda «SD Worx» toparynyň belgiýaly turgeni Lotte Kopeki 2-nji, «Canyon-SRAM» toparynyň poşaly turgeni Kateryna Niewiadoma 3-nji ýeri eýeledi).

► Garyşk söweş sungatı boýunça «UFC 291» adý bilen geçirilen tutlusykdak, amerikalı Justin Gejji watandasu Dastin Porýjeni 2-nji raundda kellel urgudan soñ nokaut bilen ýeňip, karýerasynda 29-njy duşusygynda 25-nji ýenishini gazandy (5 ýyl öñiki 1-nji duşusykdak Porýe ýeňipdi).

► Golf boýunça Uelsde geçirilen 36-njy «Senior Open Championship» bäsleşiginde (50 ýaşdan ýokary bolan golfçülyarň arasynda guraljar) germanialy Aleks Çeýka ýeňis gazandy, iňtändiýaly Padraig Harrington bu gezek hem 2-nji ýeri eýeledi.

► Fransiyada geçirilen zenanlaryň arasyndaky 30-njy «Evin Championship» bäsleşiginde fransiyaly Selin Butie ýeňis gazanyp, geçen ýylýň čempiony, kanadalı Brül Henderson 2-nji orna mynasyp boldy.

Şu gün 2-nji aýlawwa badalga berler

Şu gün futbol boýunça Türkmenistanyň milli čempionatyň 2-nji aýlawyna badalga berler. 9 klubuň çykyş edýän čempionatynda 10-njy tapgyryň çağında 3 duşuşyk geçiriler. Ýagny suý gün «Şagadam» «Köpetdag», «Aşgabat» «Merw», «Energetik» «Ahaly» kabul eder. 10-njy tapgyrertiki «Nebitçi»—«Altyn asyr» duşusygy bilen jeneler.

Jemi 4 aýlawdan ybarat bolan

čempionatda hiç hili utuk ýitirmedik «Arkadag» topary 24 utuk bilen sanawyň başsyny çekýär. 2-nji ýerdäki «Altyn asyr» 17, 3-nji orundaky «Nebitçiň» 16 utugy bar.

XIV TAPGYR

19-njy awgust (şenbe)	«Ahal»—«Şagadam»
19-njy awgust (şenbe)	«Altyn asyr»—«Köpetdag»
19-njy awgust (şenbe)	«Energetik»—«Nebitçi»
20-njy awgust (ýekşenbe)	«Arkadag»—«Aşgabat»

X TAPGYR

4-nji awgust (anna)	«Şagadam»—«Köpetdag»
4-nji awgust (anna)	«Aşgabat»—«Merw»
4-nji awgust (anna)	«Energetik»—«Ahaly»
5-nji awgust (şenbe)	«Nebitçi»—«Altyn asyr»

XV TAPGYR

23-nji awgust (çarşenbe)	«Köpetdag»—«Merw»
23-nji awgust (çarşenbe)	«Aşgabat»—«Ahaly»
23-nji awgust (çarşenbe)	«Şagadam»—«Altyn asyr»
23-nji awgust (çarşenbe)	«Nebitçi»—«Arkadag»

XI TAPGYR

8-nji awgust (sişenbe)	«Merw»—«Arkadag»
8-nji awgust (sişenbe)	«Köpetdag»—«Energetik»
8-nji awgust (sişenbe)	«Şagadam»—«Nebitçi»
8-nji awgust (sişenbe)	«Altyn asyr»—«Ahaly»

XVI TAPGYR

26-nji awgust (şenbe)	«Merw»—«Şagadam»
26-nji awgust (şenbe)	«Altyn asyr»—«Aşgabat»
26-nji awgust (şenbe)	«Ahaly»—«Nebitçi»
27-nji awgust (ýekşenbe)	«Arkadag»—«Energetik»

XII TAPGYR

11-nji awgust (anna)	«Ahaly»—«Merw»
12-nji awgust (şenbe)	«Arkadag»—«Köpetdag»
12-nji awgust (şenbe)	«Energetik»—«Şagadam»
12-nji awgust (şenbe)	«Nebitçi»—«Aşgabat»

XVII TAPGYR

15-nji sentýabr (anna)	«Aşgabat»—«Şagadam»
16-nji sentýabr (şenbe)	«Nebitçi»—«Köpetdag»
16-nji sentýabr (şenbe)	«Energetik»—«Merw»
16-nji sentýabr (şenbe)	«Arkadag»—«Altyn asyr»

XIII TAPGYR

Ätiýäc günü	«Merw»—«Altyn asyr»
16-nji awgust (çarşenbe)	«Köpetdag»—«Ahaly»
16-nji awgust (çarşenbe)	«Aşgabat»—«Energetik»
16-nji awgust (çarşenbe)	«Şagadam»—«Arkadag»

XVIII TAPGYR

23-nji sentýabr (şenbe)	«Köpetdag»—«Aşgabat»
23-nji sentýabr (şenbe)	«Merw»—«Nebitçi»
23-nji sentýabr (şenbe)	«Ahaly»—«Arkadag»
24-nji sentýabr (ýekşenbe)	«Altyn asyr»—«Energetik»

1/8 FINALA ÇYKAN TOPARLAR BELİ BOLDY

Futbol boýunça zenanlaryň arasynda 9-nji Dünya Kubogynynda 1/8 finala çykan toparlaryň ählisi bellı boldy. «A» toparçada 3-nji oyundan soñ Şweýsariya bilen Norwegiýanyň ýygyndysy ýärsy dowam etdir. Ýer eyeleri Taze Zelandyä üçin ýärsy olaryň tamamlamady. 3-nji duşusykları Norwegiýa bilen 6-0 ýendi. Şweýsariya bilen Taze Zelandyä golusuz deňime-deň oynadı.

toparçada Kanadanı 4-0 ýeňen ýer eyesi Avstralıya hem-de İrlandıya bilen golsuz deňime-deň oýnanma hukum gazandy. «G» toparçada 2-nji duşusykları İtaliýany 5-0, 3-nji duşusykları Argentinanı 2-0 ýeňen şwederler 9 utuk bilen 1/8 finala çykdy. 90+2-nji minutda geçirilen golandan soñ Gúntora Afrikadan 3-2 asyngelen İtaliýanyň zenanlar ýygyndysy üçin ýärsy olaramyndan. Olara 1/8 finala çykmak üçin deňime-deňlik hem yeterlikdi. «H» toparçada Kolumbiýanı 1-0 ýeňen Marokko 1/8 finala çykdy.

Şeýlelikde, 1/8 finalda Şweýsariya—Ispaniya, Niderlandalar—Gúntora Afrika, Yaponiya—Norwegiýa, Şweýsariya—ABŞ, Awstralıya—Danıya, Fransiya—Morokko, Angliya—Nigeriya hem-de Kolumbiýa—Yamaýka duşusyklary oýnalar. 1/8 finalı oýunları 5-6-7-8-nji awgustda oýnalar.

«G» toparça: Saud Arabystany, lordaniýa, Tájigistán, Kamboja/Pakistan

«H» toparça: BAE, Bahreýn, Yemen/Shri Lanka, Nepal/Laos

«I» toparça: Awstralıya, Palestina, Liwan, Maldivler/Bangladesh

WERSTAPPEN: REKORDA 1 ÄDIM GALDY

Martin» 5-nji orna mynasyp boldy. Belçika «Gran Prisinde-de» 1-nji ýeri eyeläp, yzly-yzyzňa ýeňis gazanmakda Sebastian Wetteliň rekordyna golaýlan Werstappen sprint

Ýarysynda-da öne saýlandy. Mösüsüm 13-nji ýarysynda 33 utuk gazanyp, umumylıkda utugyny 314-e ýetireten Werstappen kem-kemden čempionlyqa ýetip barýar. Topardaşyndan 125 utuk az toplan Peres 189 utuk bilen 2-nji ýeri eyeläl. 3-4-nji ýerdäki Alonso bilen Hamiltoný deňiliikkide, 149 hem-de 148 utug bar.

Fl-de tomaslyk arakes bolup, inidlik ýarys 4 hepeden soñ, ýagny 27-nji awgustda Niderlandalarda geçiriler.

TÜRKMENISTANYŇ ÝYGYNDYSY «E» TOPARÇADA ÇYKYŞ EDER

Futbol boýunça 2026-nji ýylde Kanada, Meksika hem-de ABŞ-de geçirilijek 23-nji Dünya Kubogynyň tapgyrynyň 2 yklym boýunça bijeleri çekildi. Biň lajalyklıda, Aziýa zolagynyň, ýagny AFK-nyň saýlama tapgyrynyň, şol sanda Türkmenistanyň milli ýygyndysyň hem bäsdeşleri bellı boldy.

Yklymyň 2-nji saýlama tapgyrynda 10 toparça bolup, olaryň hersinde 4 ýygyndy kyşedir. Házırkı wagtda şolaryň 4-njisi bellı bolman, olar 1-nji saýlama tapgyryndan soñ kesgitleren. 1-nji saýlama tapgyryna ýklymyň aşaky oruntarında barýan ýygyndysyň olara 2 duşusygynda öne saýlanan 10 ýygyndy toparçalarda çykyş etmäge hukuk gazanar. 1-nji saýlama tapgyryň duşusyklary 12-17-nji oktyabrda oýnalar.

Türkmenistanyň ýygyndysy «E» toparça düşüp, ildeşlerimiz ýklymyň öndebarýju 2 ýygyndysy bilen bilej çekisidi. Eýrandyr Özbekistan şol sanda Gonkong ýa-da Butanýň ýygyndysy Türkmenistanyň ýygyndysy bilen «E» toparçada dusheşar. Her ýygyndysy bilen geçirilijek duşusyklaryň ýärsynda awstaliýalar. Has takygy, 3-nji tapgyra çýkar. Galibserde, öndäki 2 orny eyeläl toparçalar 2027-nji ýylýň 12-nji oktyabrdan 1-nji ýuniýonda tamamlanar.

«F» toparça: Saud Arabystany, lordaniýa, Tájigistán, Kamboja/Pakistan

«G» toparça: BAE, Bahreýn, Yemen/Shri Lanka, Nepal/Laos

«H» toparça: Awstralıya, Palestina, Liwan, Maldivler/Bangladesh

SUW SPORTLARY DÜNÝÄ ÇEMPIONATY TAMAMLANDY

Ýaponiýany Fukuoka şäherinde geçirilen suw sportlary boýunça 20-nji Dünya çempionatı tamamlandy. 2 hepdelen dowam eden çempionatda medal sanawanya hytaýly ýüzüjiler 1-nji orna eýeledi. Suwa bökmek, sínronlalyýan ýüzmek, açık suuda ýuzmek ýarışları čempionatynıň 1-nji hepdeleninde tamamlanyp.

Umumylıkda medal sanawanya Hytaýyň ýygyndysy 20 altyn, 8 künüş, 12 büründ, jemi 40 medal bilen 1-nji orna eýeledi. Olar 4-nji gezek čempionatı 1-nji orunda tamamladılar. Awstralıyanıň ýygyndysy 15 altyn, 9 künüş, 6 büründ, jemi 30 medal bilen 2-nji orna mynasyp boldy. Suw sportlary čempionatyrnyň iň öndebarýju topary ABŞ-nyň ýygyndysy 22 ýyldan soñ 3-nji orna eýeledi.

Yüzme boýunça umumylıkda 42 altyn medal payländi. Şolaryň 13-sini awstralıyalı, 7-sini amerikalı, 5-sini hytaýyň ýüzmek ýarışlarında 10 dünýä rekordy goýlüp, čempionatyrnyň 5-si tazelendi.

ter Armstrong bilen Raýan Mörfi ýeňis gazandy. Arkanlaýın 200 metr bäsleşiginde bolsa wengriýaly Hubert Kos altyn medalı eýledi. Kebelekleyin görnüşde 50 metre İtaliýaly Tomas Çekkon, 100 metre fransiyaly Maksim G

Saud Arabystanyň çempionaty — «Saudi Pro Liga»

Futbol oýnunda geçirilýän ýaryşlaryň ähmiyetiniň uly bolşy ýaly, oýunçy alyş-çalşygynyň, ýagny futbolnyň öz dili bilen aýdylanda, transferleriň orny hem iňňän möhüm orny eýeleýär. Soňky ýyllarda ýylidz oýuncylaryň transferleriniň merkezi Angliýanyň çempionaty «Premier Liga» bolen bolsa, häzirki wagtda ýylidz oýuncylaryň salgysy büs-bütinley üýtgedi. Dünýä futbolynyň ýylidzlar ýözlerine tekliп edilýän ýokary mukdardaky töleglerden ýüz öwrüp bilmän, ugurlaryny Saud Arabystanyň çempionatyna gönükdirdiler.

Futbol dörläi bärä, Yewropa hem-de Latyn Amerika ýurtlary sportuň bu görnüşinde öndeligi eýeläp gelýär. Başqaca aýdylanda, bu iki sebit dünýä futbolynyň hojaýyını hasaplanıry. 1990-njy ýyllarda Afrika yklımynyň goşulan sanawında, soňki döwürlerde bolsa Aziýadyr Demirgazyk Amerika yklımynyň atalaryna hem deş gelniп başlandy.

Dünýäniň iň meşhur sporışasylanıyan futbolu wagtal-wagtal kâbir ýurtlaryň uly maýa goýar. Yurdı futbol yókarlantırmak maksady bilen milli çempionata maya goýmak ulgamy peýda boly. Bu ulgamy basyň iki ýyllarda ABŞ başlaپ, 1990-njy ýyllarynda bu sanawa Yaponiya hem goşuldy. Şol ýyllarda binäre ýylidz futbolynyň meseni «J-League» bolupdy. Soňlugy bilen Katalyr Hytay, hatda gysqa wagtlıq hem bolsa Hindistanyň klublary da bellı bir döwürde ýylidz oýuncılar bilen içgin gyzkylanypy. Tölenen töleger ýokerä hem bolsa ady azaǵalan bu ýurtlaryň ligalaryna ençeme ýylidzlar transfer bolsa-da, ABŞ-nyň çempionatından galany öňe saylanıyan ligalaryna goşulyp bilmed. Esasen hem botay klublarynyň amala aşyran ýylidz transferleriniň soňy bolmadı we netijede bu ulgam olar üçin şousuz ýagdaýda tamamlandı.

RONALDODAN SOŇ...

● Bir gül bilen bahar bolmaz, dogry, ýöne ähli baharlar bir gül bilen başşanandyradı. Super ýylidz Kristiano Ronaldonyň bellı bir derejede Yewropada öz istegini kanagatandyryń klub tapman, Saud Arabystanyň gelmegi bilen başy başlanan ýylidz transferleriniň yzy üzülmän dowam edýär. Häzirki wagtda taze moda Saud Arabystanyň

klublary bolup, bu ýurdıň toparyalarynyň transferlere, oýuncylaryň özlerine töleýän tölegerleri öñükleri çaky-çeni däl. Ýylık tölenýän tölegerleri juda ýokerä bolmagy diňe ýasy bir çene baran futbolçularы däl, eýsem, yaş oýuncylaryň hem nazaryny futbolnyň «täze mesegenine» öwrüp başlandy. Tomsonuň sujowzaly he bir gününde diňen ýaly ýylidz oýuncylaryň hali SPL-niň futbolçysy bolýar.

Saud Arabystanynda futbol federasyony 1956-njy ýylla esaslandyrılyp, soň ýyl FIFA-nyň, 1972-njy ýylla-da AFK-nyň aýzgaty bolýar. Häzirki wagtda yurdı 4-ýolýa profesıonal futbol kluby bolup, ýurdıň iň ýokerä ligasy bolan «Saudi Pro Liga» (Saudi Pro League) ýa-da Roshn Saudi League) 1976-njy ýylla esaslandyrılyradı. Ondan öň ýurtta-

klublary arasynda sebileýin ýaryşlar geçirilýardi. 1974/75 möwsumünde geçirilen çempionata aşky liganyň wekillereri de gaňasyp, «The Categorization League» diýip atlantırlyp. Şol ýyllarda tutuş ýurt boýunça başlesik häzirki wagtda da wasıha häzirki wagtda da dowam edýän Şa Kubogy ýarysydy.

İN KÖP ÇEMPION BOLAN TOPAR — «AL HILAL»

● Çempionat şu wagta čenli 48 gezek geçirildi. İllinski çempionat «Al Nassr» topary bolup, paytaglılar 1974/75 möwsumünde çempion bolýar. 1975/76 möwsumunda «Al Faysaly» aradan çıkmagy bilen beyleki ähli sport gäreleri bilen bir hatarda ýatyrlylyr. 1976/77 möwsumunda «Al Nassr»da öňe saylanan «Al Hilal» 1-njy orny eýeleýär. Sondan bäre-de «Al Hilal» 18 gezek çempionlyk gazanyp (1977, 1979, 1985, 1986, 1988, 1990, 1996, 1998, 2002, 2005, 2008, 2010, 2011, 2017, 2018, 2020, 2022), bu ugurda epesi öñide barýar. Gezen möwsumiň çempiony «Al-Ittihad» (1982, 1997, 1999, 2000, 2001, 2003, 2007, 2009, 2023) klubunyň, soň sanda «Al Nassr» (1975, 1980, 1981, 1989, 1994, 1995, 2014, 2015, 2019) klubunyň 9 çempionlyk bolup, olar 2-3-nji ýerleri paylaşıyarlardı.

YERLYKE TEΛIMCİ HEM YÓK

● «Saudi Pro Ligada» cykys edýän 18 klubuň ählişinsiz talmıçısı daşary ýurtlyk hämberler bolup, ýeka klubba-da arap talmıç bellenerini (Gezen möwsumünde-de ýagdayc syedeli). Solaryň 6-sy portugaliýaly, 3-si horwatıyalı talmıçlardır. Polşadan, Germanıyadan, Angliýadan, Gresiýadan, Rumuniýadan,

Brazilıyadan, Niderlandlardan, Serbiýadan 1 talmıç bar. Şol 18 talmıçını 10-sy ū tomosuda wezipa bellendi.

ESASY MAKSAT FUTBOL HAS-DA ÖSDÜRMEK

● Saud Arabystanyň klublary ýylidz oýuncylara Yewropada gazanyp bolup, ýokerä yıldızlar has yıldızlar. Jidda şäheriniň wekilleriniň «Al-Ittihad» bilen «Al-Ahli»niň 12, dammamılyaryň 2 («Al-Ettifaq»), Al-Ahsa şäheriniň («Al-Fateh») 1 çempionlyk bar. Díne 3 topar — «Al Hilal», «Al-Ittihad» hem-de «Al Nassr» ähli möwsumünde (48) çempionatda cykys etdi. «Al Sabab» bilen «Al-Ahli» 47 möwsum bilen 2-nyj ýeri eýeleýärler. Çempionatda iň köp gol geçiren oýunç 1977-1997-njy ýyllar aralygynda cykys eden «Al Nassr» toparynyň ýylidz Majed Abdullah bolup, ol 194 oýunda 189 gol derwezä giriždi.

Çempionatda taze möwsumden başlap cykys edýän klublaryny sany 16-dan 18-e çykaryldı. Gezen möwsumiň iň aşky 2 orunda tamamian «Al-Adalha» bilen «Al Batın» toparyar 2-nji liga («Yelo Leagues») düşdi. Olaryň ornuna «Al-Ahli», «Al-Hazem», «Al-Uthod» hem-de «Al-Riyad» ýokerä liganyň wekilleri boldırdı.

Çempionatda 18 klubun 4-si Er-Riyad şäherine wekillerilik etse, Jidda şäheriniň 2 kluby çempionlyk ugrunda görser. Soň sanda Buraidá şäherinden hem 2 topar cykys eder. Abha, Al-Majmah, Al-Hasa, Ar Rass, Dammam, Hail, Hamis-

klublary bolup, bu ýurdıň toparyalarynyň transferlere, oýuncylaryň özlerine töleýän tölegerleri öñükleri çaky-çeni däl. Ýylık tölenýän tölegerleri juda ýokerä bolmagy diňe ýasy bir çene baran futbolçularы däl, eýsem, yaş oýuncylaryň hem nazaryny futbolnyň «täze mesegenine» öwrüp başlandy. Tomsonuň sujowzaly he bir gününde diňen ýaly ýylidz oýuncylaryň hali SPL-niň futbolçysy bolýar.

Saud Arabystanynda futbol federasyony 1956-njy ýylla esaslandyrılyp, soň ýyl FIFA-nyň, 1972-njy ýylla-da AFK-nyň aýzgaty bolýar. Häzirki wagtda yurdı 4-ýolýa profesıonal futbol kluby bolup, ýurdıň iň ýokerä ligasy bolan «Saudi Pro Liga» (Saudi Pro League) ýa-da Roshn Saudi League) 1976-njy ýylla esaslandyrılyradı. Ondan öň ýurtta-

Seýle-de, 2030-njy ýyla čenli ýurda sport görnüşleri boýunça 25 sany Dünýä çempionaty ýaryşlaryny kuramak maksat edilýändi. Gelek ýyllarda FIFA Dünýä Kubogyny kuramakta hem göz özünde tutuluy. Yolorda agzaňa 1998-njy iň ulusy «Al Hilal» klubuna degişli Şa Fahd Halkara stadyonu bolup, ol 68 mün 752 jankoyere niýetlenendir.

«Al Hilal» — «Al Nassr», «Al-Ittihad» — «Al-Ahli» duşusyklary esasy şäher derbileri bolsa, «Al Hilal» — «Al-Ittihad» şäherler arasy iň esasy derbi hasaplanýar.

Şeýle-de, 2030-njy ýyla čenli ýurda sport görnüşleri boýunça 25 sany Dünýä çempionaty ýaryşlaryny kuramak maksat edilýändi. Gelek ýyllarda FIFA Dünýä Kubogyny kuramakta hem göz özünde tutuluy. Yolorda agzaňa 1998-njy iň ulusy «Al Hilal» klubuna degişli Şa Fahd Halkara stadyonu bolup, ol 68 mün 752 jankoyere niýetlenendir.

«Al Hilal» — «Al Nassr», «Al-Ittihad» — «Al-Ahli» duşusyklary esasy şäher derbileri bolsa, «Al Hilal» — «Al-Ittihad» şäherler arasy iň esasy derbi hasaplanýar.

Şeýle-de, 2030-njy ýyla čenli ýurda sport görnüşleri boýunça 25 sany Dünýä çempionaty ýaryşlaryny kuramak maksat edilýändi. Gelek ýyllarda FIFA Dünýä Kubogyny kuramakta hem göz özünde tutuluy. Yolorda agzaňa 1998-njy iň ulusy «Al Hilal» klubuna degişli Şa Fahd Halkara stadyonu bolup, ol 68 mün 752 jankoyere niýetlenendir.

Şeýle-de, 2030-njy ýyla čenli ýurda sport görnüşleri boýunça 25 sany Dünýä çempionaty ýaryşlaryny kuramak maksat edilýändi. Gelek ýyllarda FIFA Dünýä Kubogyny kuramakta hem göz özünde tutuluy. Yolorda agzaňa 1998-njy iň ulusy «Al Hilal» klubuna degişli Şa Fahd Halkara stadyonu bolup, ol 68 mün 752 jankoyere niýetlenendir.

Şeýle-de, 2030-njy ýyla čenli ýurda sport görnüşleri boýunça 25 sany Dünýä çempionaty ýaryşlaryny kuramak maksat edilýändi. Gelek ýyllarda FIFA Dünýä Kubogyny kuramakta hem göz özünde tutuluy. Yolorda agzaňa 1998-njy iň ulusy «Al Hilal» klubuna degişli Şa Fahd Halkara stadyonu bolup, ol 68 mün 752 jankoyere niýetlenendir.

Şeýle-de, 2030-njy ýyla čenli ýurda sport görnüşleri boýunça 25 sany Dünýä çempionaty ýaryşlaryny kuramak maksat edilýändi. Gelek ýyllarda FIFA Dünýä Kubogyny kuramakta hem göz özünde tutuluy. Yolorda agzaňa 1998-njy iň ulusy «Al Hilal» klubuna degişli Şa Fahd Halkara stadyonu bolup, ol 68 mün 752 jankoyere niýetlenendir.

Şeýle-de, 2030-njy ýyla čenli ýurda sport görnüşleri boýunça 25 sany Dünýä çempionaty ýaryşlaryny kuramak maksat edilýändi. Gelek ýyllarda FIFA Dünýä Kubogyny kuramakta hem göz özünde tutuluy. Yolorda agzaňa 1998-njy iň ulusy «Al Hilal» klubuna degişli Şa Fahd Halkara stadyonu bolup, ol 68 mün 752 jankoyere niýetlenendir.

Şeýle-de, 2030-njy ýyla čenli ýurda sport görnüşleri boýunça 25 sany Dünýä çempionaty ýaryşlaryny kuramak maksat edilýändi. Gelek ýyllarda FIFA Dünýä Kubogyny kuramakta hem göz özünde tutuluy. Yolorda agzaňa 1998-njy iň ulusy «Al Hilal» klubuna degişli Şa Fahd Halkara stadyonu bolup, ol 68 mün 752 jankoyere niýetlenendir.

Şeýle-de, 2030-njy ýyla čenli ýurda sport görnüşleri boýunça 25 sany Dünýä çempionaty ýaryşlaryny kuramak maksat edilýändi. Gelek ýyllarda FIFA Dünýä Kubogyny kuramakta hem göz özünde tutuluy. Yolorda agzaňa 1998-njy iň ulusy «Al Hilal» klubuna degişli Şa Fahd Halkara stadyonu bolup, ol 68 mün 752 jankoyere niýetlenendir.

Şeýle-de, 2030-njy ýyla čenli ýurda sport görnüşleri boýunça 25 sany Dünýä çempionaty ýaryşlaryny kuramak maksat edilýändi. Gelek ýyllarda FIFA Dünýä Kubogyny kuramakta hem göz özünde tutuluy. Yolorda agzaňa 1998-njy iň ulusy «Al Hilal» klubuna degişli Şa Fahd Halkara stadyonu bolup, ol 68 mün 752 jankoyere niýetlenendir.

Şeýle-de, 2030-njy ýyla čenli ýurda sport görnüşleri boýunça 25 sany Dünýä çempionaty ýaryşlaryny kuramak maksat edilýändi. Gelek ýyllarda FIFA Dünýä Kubogyny kuramakta hem göz özünde tutuluy. Yolorda agzaňa 1998-njy iň ulusy «Al Hilal» klubuna degişli Şa Fahd Halkara stadyonu bolup, ol 68 mün 752 jankoyere niýetlenendir.

Şeýle-de, 2030-njy ýyla čenli ýurda sport görnüşleri boýunça 25 sany Dünýä çempionaty ýaryşlaryny kuramak maksat edilýändi. Gelek ýyllarda FIFA Dünýä Kubogyny kuramakta hem göz özünde tutuluy. Yolorda agzaňa 1998-njy iň ulusy «Al Hilal» klubuna degişli Şa Fahd Halkara stadyonu bolup, ol 68 mün 752 jankoyere niýetlenendir.

Şeýle-de, 2030-njy ýyla čenli ýurda sport görnüşleri boýunça 25 sany Dünýä çempionaty ýaryşlaryny kuramak maksat edilýändi. Gelek ýyllarda FIFA Dünýä Kubogyny kuramakta hem göz özünde tutuluy. Yolorda agzaňa 1998-njy iň ulusy «Al Hilal» klubuna degişli Şa Fahd Halkara stadyonu bolup, ol 68 mün 752 jankoyere niýetlenendir.

Şeýle-de, 2030-njy ýyla čenli ýurda sport görnüşleri boýunça 25 sany Dünýä çempionaty ýaryşlaryny kuramak maksat edilýändi. Gelek ýyllarda FIFA Dünýä Kubogyny kuramakta hem göz özünde tutuluy. Yolorda agzaňa 1998-njy iň ulusy «Al Hilal» klubuna degişli Şa Fahd Halkara stadyonu bolup, ol 68 mün 752 jankoyere niýetlenendir.

Şeýle-de, 2030-njy ýyla čenli ýurda sport görnüşleri boýunça 25 sany Dünýä çempionaty ýaryşlaryny kuramak maksat edilýändi. Gelek ýyllarda FIFA Dünýä Kubogyny kuramakta hem göz özünde tutuluy. Yolorda agzaňa 1998-njy iň ulusy «Al Hilal» klubuna degişli Şa Fahd Halkara stadyonu bolup, ol 68 mün 752 jankoyere niýetlenendir.

Şeýle-de, 2030-njy ýyla čenli ýurda sport görnüşleri boýunça 25 sany Dünýä çempionaty ýaryşlaryny kuramak maksat edilýändi. Gelek ýyllarda FIFA Dünýä Kubogyny kuramakta hem göz özünde tutuluy. Yolorda agzaňa 1998-njy iň ulusy «Al Hilal» klubuna degişli Şa Fahd Halkara stadyonu bolup, ol 68 mün 752 jankoyere niýetlenendir.

Şeýle-de, 2030-njy ýyla čenli ýurda sport görnüşleri boýunça 25 sany Dünýä çempionaty ýaryşlaryny kuramak maksat edilýändi. Gelek ýyllarda FIFA Dünýä Kubogyny kuramakta hem göz özünde tutuluy. Yolorda agzaňa 1998-njy iň ulusy «Al Hilal» klubuna degişli Şa Fahd Halkara stadyonu bolup, ol 68 mün 752 jankoyere niýetlenendir.

Şeýle-de, 2030-njy ýyla čenli ýurda sport görnüşleri boýunça 25 sany Dünýä çempionaty ýaryşlaryny kuramak maksat edilýändi. Gelek ýyllarda FIFA Dünýä Kubogyny kuramakta hem göz özünde tutuluy. Yolorda agzaňa 1998-njy iň ulusy «Al Hilal» klubuna degişli Şa Fahd Halkara stadyonu bolup, ol 68 mün 752 jankoyere niýetlenendir.

Şeýle-de, 2030-njy ýyla čenli ýurda sport görnüşleri boýunça 25 sany Dünýä çempionaty ýaryşlaryny kuramak maksat edilýändi. Gelek ýyllarda FIFA Dünýä Kubogyny kuramakta hem göz özünde tutuluy. Yolorda agzaňa 1998-njy iň ulusy «Al Hilal» klubuna degişli Şa Fahd Halkara stadyonu bolup, ol 68 mün 752 jankoyere niýetlenendir.

Şeýle-de, 2030-njy ýyla čenli ýurda sport görnüşleri boýunça 25 sany Dünýä çempionaty ýaryşlaryny kuramak maksat edilýändi. Gelek ýyllarda FIFA Dünýä Kubogyny kuramakta hem göz özünde tutuluy. Yolorda agzaňa 1998-njy iň ulusy «Al Hilal» klubuna degişli Şa Fahd Halkara stadyonu bolup, ol 68 mün 752 jankoyere niýetlenendir.

Şeýle-de, 2030-njy ýyla čenli ýurda sport görnüşleri boýunça 25 sany Dünýä çempionaty ýaryşlaryny kuramak maksat edilýändi. Gelek ýyllarda FIFA Dünýä Kubogyny kuramakta hem göz özünde tutuluy. Yolorda agzaňa 1998-njy iň ulusy «Al Hilal» klubuna degişli Şa Fahd Halkara stadyonu bolup, ol 68 mün 752 jankoyere niýetlenendir.

Şeýle-de, 2030-njy ýyla čenli ýurda sport görnüşleri boýunça 25 sany Dünýä çempionaty ýaryşlaryny